

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Nr. E331

Nr. 20/37070 / M.N.
Data 29.12.2022

București
29.12.2022

Nr. 138 / N.S.
Data 07.01.2023

SENATUL ROMÂNIEI
Domnului MARIO-OVIDIU OPREA
- Secretar General -

În conformitate cu prevederile art. 75 alin.(3) din Constituția României, vă înaintăm în procedură de urgență, în original:

- . **PROIECTUL DE LEGE** pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu

Cu aleasă considerație.

Secretar General al Guvernului

MARIAN VLAĞȘU

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Nr.20/...37070.../M.N.
Data 29.12.2022

Nr. E331

București
29.12.2022

CAMERA DEPUTAȚILOR

Doamnei SILVIA-CLAUDIA MIHALCEA

- *Secretar General* -

În conformitate cu prevederile art. 76 alin.(3) din Constituția României, vă înaintăm în copie:

PROIECTUL DE LEGE *pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu*

Menționăm că originalul proiectului de lege a fost înaintat în procedură de urgență la Senat.

Cu aleasă considerație,

Secretar General al Guvernului

MARIAN NEACȘU

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**pentru supunerea spre adoptare a proiectului de Lege
pentru modificarea și completarea unor acte normative
din domeniul pensiilor de serviciu**

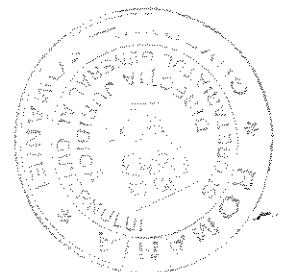
Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. – Se supune SENATULUI, spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin. (3) din Constituția României, republicată, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 28.12.2022
Nr. E331

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul proiectului de act normativ*

Lege **pentru modificarea și completarea unor acte normative** **din domeniul pensiilor de serviciu**

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Planul Național de Redresare și Reziliență - Componenta C8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii - R6. Reforma sistemului public de pensii – Jalon 215

2.2. Descrierea situației actuale

În prezent, prin actele normative care reglementează pensiile de serviciu s-a creat un regim juridic special de pensionare, pentru anumite categorii socio – profesionale, derogatoriu de la Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, de natură să creeze avantaje în favoarea acestora, în unele cazuri fără o justificare obiectivă și rezonabilă, încălcându-se principiul egalității de tratament între asigurații sistemului public de pensii.

Conform jalonului 215, până la sfârșitul trimestrului IV 2022 trebuie întreprinse demersurile necesare pentru intrarea în vigoare a „cadrlui legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale”.

În cadrul componentei extinse, se face referire la o serie de categorii de indemnizații/pensii reglementate prin acte normative individuale cu caracter special, aplicabil pentru 6 categorii: corpul diplomatic și consular, funcționarii publici parlamentari, personalul aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă, procurori și judecători, personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor, personalul Curții de Conturi.

Conform Planului Național de Redresare și Reziliență acestea vor fi reformate pe baza unor soluții care să vizeze corectarea inechităților dintre beneficiarii acestor categorii de pensii și beneficiarii din sistemul public de pensii, din punct de vedere contributivității, luând în considerare și jurisprudența Curții Constituționale.

Noul cadru legislativ nu va permite crearea unor noi categorii de pensii și nicio pensie nu va putea depăși venitul obținut în cursul perioadei de cotizare.

În prezent, pensiile de serviciu sunt compuse din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile actelor normative, și anume: partea contributivă și un supliment din partea statului, care, prin însumarea cu pensia contributivă, reflectă cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială.

Protecția deciziilor Curții Constituționale se referă doar la pensiile magistraților, neexistând pentru alte categorii de pensii de serviciu și are în vedere doar limitele expuse în argumentele Curții.

Nici o pensie de serviciu poate să depășească veniturile obținute în perioada contributivă ca principiu de baza al fundamentării pensiilor de serviciu.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a României a stabilit în mod constant că „pensia de serviciu a magistraților reprezintă o compensație a absenței unor drepturi fundamentale, cum sunt drepturile exclusiv politice (dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților, Senat, în funcția de Președinte al României ori în organele administrației locale, precum și dreptul de a fi aleși în Parlamentul European) și drepturile social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum și a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pe parcursul întregii cariere profesionale (potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție, funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior).

De asemenea, acestor incompatibilități li se adaugă pe de o parte interdicțiile prevăzute de legislația proprie iar, pe de altă parte, stabilirea pensiei de serviciu a acestor categorii socio-profesionale ține seama de responsabilitățile și riscurile profesiei de magistrat, care privesc întreaga durată a carierei acestuia.

În consecință, regimul strict al absenței unor drepturi, al incompatibilităților și interdicțiilor stabilit prin Legea fundamentală și dezvoltat prin lege specială, precum și responsabilitățile și riscurile impun acordarea dreptului la pensia de serviciu.

Reglementarea pensiei de serviciu pentru judecători își găsește temeiul legal în legislația europeană, și anume Directiva Consiliului Comunităților Europene 86/378/CEE din 24 iulie 1986 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul regimurilor profesionale de securitate socială, astfel cum a fost modificată prin Directiva 96/97/CE a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 1996.

Acest act european creează cadrul legal la nivelul Uniunii Europene pentru ca statele membre, în considerarea locului și a rolului unui anumit sector profesional, să stabilească pentru acesta un regim profesional de securitate socială, cu respectarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei.

Astfel, instituirea pensiei de serviciu a judecătorilor ține seama de locul și de rolul justiției în statul de drept, precum și de legislația europeană privind regimurile profesionale de securitate socială.

2.3. Schimbări preconizate

- Pensiile de serviciu urmează a fi calculate plecând de la contributivitate, vechime în specialitate, reducerea procentului de calcul raportat la venitul obținut; Procentul de calcul este redus, pentru toate pensiile de serviciu stabilite în baza actelor normative, altele decât magistrații.
- Stagiul de contributivitate minim va fi similar celui aplicat în sistemul public de pensii.
- Întrucât pensiile de serviciu reglementate prin statute profesionale sunt considerate contrare fundamentului regimului de pensionare, prin noua reglementare se propun criterii

și condiții concrete de exercitare a dreptului la pensia de serviciu, care au ca efect o redimensionare a cuantumului acestora.

- Astfel, la stabilirea bazei de calcul a pensiilor de serviciu se au în vedere venituri de natură salarială realizate pe o durată mai lungă de activitate a potențialilor beneficiari care să fie similar stagiului minim de cotizare realizat în sistemul public de pensii.

- Determinarea cuantumului pensiilor de serviciu urmează a se realiza pe baza unui procent ajustat, aplicat la baza de calcul, pentru toate pensiile de serviciu stabilite în baza actelor normative, altele decât magistrații, față de cel aplicat în prezent, având ca rezultat reducerea decalajului dintre pensiile de serviciu și cel al pensiilor de asigurări sociale de stat.

- De asemenea, se propune să crească vârsta de acces la pensia de serviciu iar vechimea în serviciu să fie majorată.

- În aceste condiții, cuantumul pensiei de serviciu este corelat cu calitatea de asigurat al sistemului public de pensii, pensiile de serviciu apropiindu-se de cuantumul pensiilor din sistemul public ca drept colateral al obligației de a participa la sistem.

- Redimensionarea cuantumului pensiilor de serviciu nu este echivalentă cu exproprierea beneficiarilor de pensii de serviciu dar se urmărește faptul ca, în cuantumul obligației publice la care este angajat bugetul de stat, drepturile de pensii să scadă față de acest moment.

Recalcularea pensiilor de serviciu nu echivalează nici cu o restrângere a unui drept constituțional ci se impune pentru restrângerea cheltuielilor bugetare. Recalcularea prevăzută de proiectul de act normativ nu aduce atingere drepturilor de pensie stabilite pe baza principiului contributivității, potrivit legislației sistemului public de pensii. Recalcularea prevăzută la punctul III vizează toți magistrații și asimilați magistraților ale căror drepturi sunt în plată, pentru cei cărora li s-au emis decizii și nu au fost comunicate la plată sau au depus cereri dar pentru care nu s-au emis încă deciziile de stabilire a unui drept de pensie de serviciu.

- A fost menținută instituția actualizării pensiilor de serviciu pentru magistrați tocmai pentru că această categorie de beneficiari se bucură de protecția deciziilor Curții Constituționale din România.

- În ceea ce privește pensiile de serviciu stabilite în baza actelor normative, pentru categoriile socio-profesionale, altele decât magistrații, nu este prevăzută instituția recalculării, deoarece toate aceste categorii de pensii de serviciu nu depășesc venitul net din ultima lună de activitate. Acestea fac obiectul de reglementare al Ordonanței de urgență nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu.

- Referitor la pensionarii militari de stat trebuie precizat că, pensiile militare de stat au fost recalculate prin intrarea în vigoare a Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat.

- Prin proiectul de act normativ se aduc modificări actelor normative care instituie această categorie de pensie cu privire la categoria pensiei de serviciu, respectiv condiții de eligibilitate, modul de calcul, vechimea în specialitate, vârsta de pensionare.

- Prin urmare, în vederea restaurării principiilor echității și egalității de tratament între asigurații sistemului de pensii, dar și pentru evitarea unor cheltuieli semnificative din

bugetul de stat se impune modificarea actelor normative cu caracter special care instituie categoria pensiei de serviciu.

2.4. Alte informații*)

Curtea Constituțională a constatat că marja de apreciere a legiuitorului cu privire la valoarea componentei necontributive a pensiei de serviciu sau a pensiei militare, stabilită în mod direct sau indirect (ca rezultat al aplicării unei sarcini fiscale), este foarte largă” Decizia CCR nr. 900/2020;

Totodată a stabilit că legiuitorul este liber să acorde, să modifice sau să suprimă componenta suplimentară a pensiei de serviciu, în funcție de posibilitățile financiare ale statului.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2. Impactul social

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul

3.9. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri Se va menționa natura acestora	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli Se va menționa natura acestora	-	-	-	-	-	-

4.3. Impact financiar, plus/ minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
<p>4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:</p> <p>a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; Nu este cazul</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu este cazul</p>						
<p>4.8. Alte informații</p> <p>Măsurile prevăzute în prezentul proiect conduc la reducerea cheltuielilor cu plata pensiilor de serviciu.</p>						
<p>Secțiunea a 5-a</p> <p><i>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</i></p>						
<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ</p> <p>a) Acte normative ce urmează a fi modificate:</p> <p>Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1102 din 16 noiembrie 2022;</p> <p>Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în Institutul Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.197 din 14 decembrie 2004;</p>						

Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 3 aprilie 2014, cu modificările și completările ulterioare

Legea nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 546 din 22 iulie 2015;

Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 18 iulie 2007, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 25 mai 2009, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 556 din 27 iulie 2015;

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

În vederea aplicării prevederilor prezentei legi, se vor actualiza normele metodologice existente, la propunerea instituțiilor implicate

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul

5.6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de

consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative:

Nu este cazul

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1481/2022 și de Consiliul Economic și Social prin avizul nr.8315/2022.

6.6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a prezentului proiect de lege au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561 din 10 mai 2009.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul

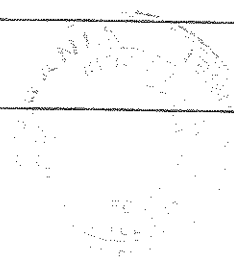
Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

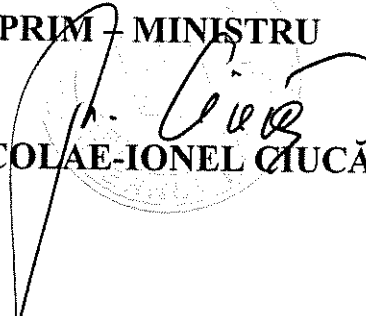
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

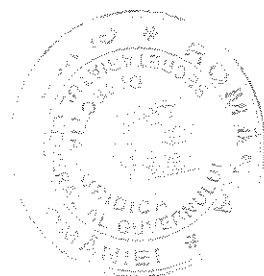
8.2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM - MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂ

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

**pentru modificarea și completarea unor acte normative
din domeniul pensiilor de serviciu**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art.I. - Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1102 din 16 noiembrie 2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 211, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Judecătorii, procurorii, judecătorii de la Curtea Constituțională, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, indiferent de vârstă, cu o vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se pot pensiona la cerere și pot beneficia de o pensie de serviciu în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și sporurile cu caracter permanent aferente oricăror 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de activitate înainte de data pensionării, actualizate la această dată prin raportare la valoarea veniturilor brute ale unui judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Cuantumul pensiei nete nu poate fi mai mare decât 100% din media veniturilor nete aferente bazei de calcul. Stabilirea bazei de calcul în condițiile prezentului alineat se face la cererea beneficiarului dreptului de pensie, depusă la angajator.”

2. La articolul 211, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, precum și membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii pot beneficia, după expirarea unui mandat întreg, de pensia de serviciu, în cuantumul stabilit la alin. (1).”

3. La articolul 211, alineatul (2) se abrogă.

4. La articolul 211, alineatele (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) De pensia de serviciu beneficiază, la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzută de sistemul public de pensii, judecătorii, procurorii, judecătorii de la Curtea Constituțională, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor cu o vechime între 20 și 25 de ani numai în aceste funcții, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul, pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală de 25 de ani, cuantumul pensiei nete neputând depăși media veniturilor nete aferente bazei de calcul astfel reduse. Prevederile alin. (4) se aplică în mod corespunzător și persoanelor prevăzute de prezentul alineat.

(4) Persoanele care au o vechime de cel puțin 25 de ani numai în funcțiile enumerate la alin. (1) se pot pensiona la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzută de sistemul public de pensii și pot beneficia de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație. În acest caz, pensia de serviciu este egală cu 80% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și sporurile cu caracter permanent din ultimele 12 luni de activitate înainte de data eliberării din funcție, raportate la un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional, cuantumul net al pensiei neputând depăși 100% din media veniturilor nete aferente bazei de calcul. De această pensie de

serviciu pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile.”

5. La articolul 211, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) În baza de calcul pentru stabilirea pensiei de serviciu nu se includ sumele primite cu titlu de prime, premii, decontări, restituiri de drepturi salariale aferente altei perioade decât cea avută în considerare la stabilirea dreptului de pensie, diurne sau oricare alte drepturi care nu au un caracter permanent.”

6. La articolul 213, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Pensiile de serviciu, inclusiv pensia de invaliditate și pensia de urmaș, se actualizează procentual ori de câte ori se majorează indemnizația de încadrare brută lunară pentru judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Actualizarea se realizează proporțional cu majorarea indemnizațiilor brute lunare pentru un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Data actualizării și procentul de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare se comunică casei teritoriale de pensii ori sectoriale competente, de către ordonatorii principali de credite implicați.”

Art. II. - Prin derogare de la art. 211 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, până în anul 2027, la calculul condiției de vechime de 25 de ani se poate lua în considerare etapizat, în funcție de anul pensionării, și o perioadă maximă în care judecătorul, procurorul, magistratul-asistent sau personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor a îndeplinit funcțiile de judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi, avocat, notar, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, grefier cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult, după cum urmează:

Anul pensionării	Vechimea maximă în funcțiile asimilate de judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi la secția
------------------	--

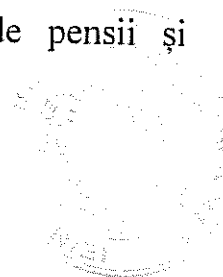
	jurisdicțională a Curții de Conturi, avocat, notar, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, grefier cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult
2023	5 ani
2024	4 ani
2025	3 ani
2026	2 ani
2027	1 ani

Art. III. - (1) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, pensiile de serviciu stabilite în baza unor decizii de pensii emise până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se recalculează prin aplicarea formulei de calcul prevăzută la art. 211 din Legea nr. 303/2022 privind Statutul judecătorilor și procurorilor, considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare a pensiei de serviciu și ținând cont de vechimea utilizată la stabilirea sau după caz, ultima recalculare a drepturilor de pensie.

(2) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, beneficiarii drepturilor de pensie de serviciu au obligația de a depune cerere la angajator pentru a alege baza de calcul al pensiei, respectiv perioada de 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de activitate înainte de data pensionării. În situația în care beneficiarul de pensie de serviciu nu depune cerere de opțiune pentru baza de calcul, angajatorul va stabili baza de calcul aferentă ultimelor 12 luni de activitate. Angajatorul are obligația de a transmite casei teritoriale de pensii/casei de pensii sectoriale adeverința cu cele două elemente necesare recalculării pensiei de serviciu respectiv, baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și sporurile cu caracter permanent din 12 luni consecutive precum și media veniturilor nete corespunzătoare veniturilor brute care au constituit baza de calcul al pensiei de serviciu.

(3) Cuantumul pensiilor recalculate potrivit prevederilor alin. (1) și (2) se plătește de la data de întâi a lunii următoare expirării perioadei de recalculare prevăzute la alin. (1).

(4) Dispozițiile alin. (1) - (3) se aplică în mod corespunzător și cererilor înregistrate la casele teritoriale de pensii sau caselor sectoriale de pensii și nesoluționate anterior datei intrării în vigoare a prezentei legi.

(5) Recalcularea prevăzută la alin. (1) nu aduce atingere drepturilor de pensie stabilite pe baza principiului contributivității, potrivit legislației sistemului public de pensii.

Art. IV. - Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în Institutul Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1197 din 14 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 68⁵, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea prevăzut la art. 3 alin. (2), personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică prevăzut la art. 3¹, precum și tehnicienii criminaliști din cadrul parchetelor, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, în cuantum de 65% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate, inclusiv sporurile cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare.”

2. La articolul 68⁵, alineatele (2) și (3) se abrogă.

3. La articolul 68⁵, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Persoanele care îndeplinesc condițiile de vârstă și de vechime prevăzute la alin. (1) numai în funcția de personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea, de personal de specialitate criminalistică și de personal care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și în cea de tehnician criminalist din cadrul parchetelor beneficiază de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au avut sau au o altă ocupație. În acest caz, baza de calcul al pensiei de serviciu o reprezintă 65% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare, inclusiv sporurile cu caracter permanent din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate de personalul auxiliar de specialitate aflat în activitate, în condiții identice de funcție,

vechime, grad sau treaptă și nivel al instanței ori parchetului sau INEC unde a funcționat solicitantul înaintea eliberării din funcția de personal auxiliar de specialitate.”

Art. V. - Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 3 aprilie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 51, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern cu o vechime de cel puțin 15 ani în cadrul Curții de Conturi beneficiază, la împlinirea vârstei standard de pensionare, de pensie de serviciu, în cuantum de 65% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare. Veniturile care constituie baza de calcul al pensiei de serviciu nu includ sporul de risc și suprasolicitarea neuropsihică de 50% și nici majorarea de până la 75% din salariul de bază, câștigate în instanță.”

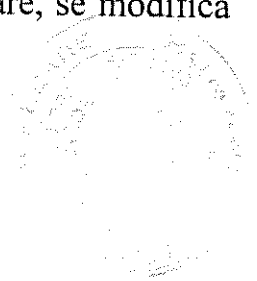
2. La articolul 51, alineatele (3) și (4) se abrogă.

3. La articolul 51, alineatul (11) va avea următorul cuprins:

„(11) De pensie de serviciu beneficiază și auditorii publici externi care, la data solicitării acestei pensii, sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii. În acest caz, cuantumul pensiei de serviciu este de 65% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute lunare determinată potrivit alin. (2), realizate de un auditor public extern în activitate, în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă.”

Art. VI. - Legea nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 546 din 22 iulie 2015, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Membrii Corpului diplomatic și consular al României cu o vechime de cel puțin 15 ani în Ministerul Afacerilor Externe, precum și personalul încadrat pe funcții de execuție specifice pot beneficia, la împlinirea vârstei de 65 de ani, de pensie de serviciu. Pensia de serviciu reprezintă 65% din media salariilor de bază brute lunare în lei corespunzătoare încadrării în funcția de execuție deținută în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe sau în instituțiile subordonate acestuia și a tuturor indemnizațiilor și sporurilor permanente, stabilite în favoarea beneficiarului pentru ultimele 12 luni de activitate în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe sau în instituțiile subordonate acestuia, înainte de data pensionării.”

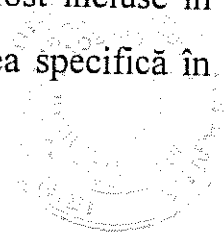
2. La articolul 1, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru persoanele prevăzute la alin. (1) care au fost numite prin decrete prezidențiale ambasadori ai României în alte state sau pe lângă organizații internaționale, pensia de serviciu reprezintă 65% din media salariilor de bază brute lunare în lei corespunzătoare funcției de ambasador, aflate în plată în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe și a tuturor indemnizațiilor și sporurilor permanente, stabilite în favoarea beneficiarului pentru ultimele 12 luni de activitate în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe, înainte de data pensionării. În acest caz, calculul indemnizațiilor și sporurilor stabilite în formulă procentuală se raportează la salariul de bază de ambasador.”

3. La articolul 1, alineatele (3) și (4) se abrogă.

4. La articolul 1, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Persoanele prevăzute la alin. (1) și (2) pot beneficia, la împlinirea vârstei de 65 de ani, de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au altă ocupație. În acest caz, pensia de serviciu reprezintă 65% din media salariilor de bază brute lunare în lei, similare în plată, corespunzătoare funcției de execuție deținute de aceștia în ultimele 12 luni anterior încetării activității în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe la care se adaugă 65% din media tuturor indemnizațiilor și sporurilor permanente, stabilite în favoarea beneficiarului în ultimele 12 luni de activitate în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe, care nu au fost incluse în salariul de bază și care sunt prevăzute de legislația privind salarizarea specifică în

vigoare la data înregistrării cererii de acordare a pensiei de serviciu. De această pensie de serviciu pot beneficia numai persoanele cărora le-au încetat raporturile juridice de muncă cu Ministerul Afacerilor Externe din motive neimputabile.”

5. La articolul 1, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) și (2) pot beneficia și membrii Corpului diplomatic și consular al României, precum și personalul încadrat pe funcții de execuție specifice, pensionați anterior intrării în vigoare a prezentei legi, care beneficiază de pensie din sistemul public și care îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege pentru acordarea pensiei de serviciu. În acest caz, pensia de serviciu reprezintă 65% din media salariilor de bază brute lunare în lei, similare în plată, corespunzătoare funcției de execuție deținute de aceștia la data încetării activității în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe, la care se adaugă 65% din media tuturor indemnizațiilor și sporurilor permanente, stabilite în favoarea beneficiarului în ultimele 12 luni de activitate în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe, înainte de data pensionării în sistemul public, care nu au fost incluse în salariul de bază și care sunt prevăzute de legislația privind salarizarea specifică în vigoare la data înregistrării cererii de acordare a pensiei de serviciu.”

6. La articolul 1, alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Pentru persoanele prevăzute la alin. (6) care au fost numite prin decrete prezidențiale ambasadori ai României în alte state sau pe lângă organizații internaționale, pensia de serviciu reprezintă 65% din media salariilor de bază brute lunare în lei, similare în plată, corespunzătoare funcției de ambasador în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe, la care se adaugă 65% din media tuturor indemnizațiilor și sporurilor permanente, stabilite în favoarea beneficiarului în ultimele 12 luni de activitate în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe, înainte de data pensionării în sistemul public, care nu au fost incluse în salariul de bază și care sunt prevăzute de legislația privind salarizarea specifică în vigoare la data înregistrării cererii de acordare a pensiei de serviciu. În acest caz, calculul indemnizațiilor și sporurilor stabilite în formulă procentuală se raportează la salariul de bază de ambasador.”

7. La articolul 3, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru persoanele prevăzute la alin. (1), pensia de serviciu reprezintă 65% din media salariilor de bază brute lunare în lei corespunzătoare încadrării în funcția de execuție deținută în administrația centrală a Departamentului de Comerț Exterior și a tuturor indemnizațiilor și sporurilor permanente stabilite în favoarea beneficiarului pentru ultimele 12 luni de activitate în administrația centrală a Departamentului de Comerț Exterior, înainte de data pensionării.”

8. La articolul 3, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Pentru persoanele prevăzute la alin. (3), pensia de serviciu reprezintă 65% din media salariilor de bază brute lunare în lei corespunzătoare încadrării în funcția de execuție deținută în administrația centrală a Departamentului de Comerț Exterior și a tuturor indemnizațiilor și sporurilor permanente stabilite în favoarea beneficiarului pentru ultimele 12 luni de activitate în administrația centrală a Departamentului de Comerț Exterior, înainte de data pensionării.”

Art. VII. - Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 18 iulie 2007, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 3 va avea următorul cuprins:

„Art. 3. - Personalul aeronautic civil navigant profesionist este categoria profesională din aviația civilă care deține documente de certificare de tip/clasă de aeronavă civilă, emise validate sau recunoscute în România în conformitate cu reglementările specific aplicabile, având atribuții la bordul unei aeronave civile în timpul zborului, și care este remunerat pentru executarea de activități aeronautice civile, în baza unui contract individual de muncă încheiat cu un angajator având sediul principal sau filială în România.”

2. La articolul 42¹ alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) piloți, piloți instructori avioane de la Școala Superioară de Aviație Civilă, însoțitori de bord/membri ai echipajului de cabină cu licență/atestat de membru al

echipajului de cabină, parașutiști și personalul de inspecție în zbor, care au vârsta de minimum 52 de ani și au realizat o vechime de cel puțin 20 de ani de activitate ca personal aeronautic civil navigant profesionist;”

3. La articolul 42², alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Personalul aeronautic civil navigant profesionist care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 42¹ alin. (1) are dreptul la o pensie de serviciu în quantum de 65% din media veniturilor totale brute realizate în ultimele 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare.”

4. La articolul 42², alineatul (3) se abrogă.

5. La articolul 42⁷, literele b) și c) se abrogă.

Art. VIII. - Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 25 mai 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 73¹, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) La împlinirea vârstei prevăzute la alin. (2), funcționarii publici parlamentari cu un stagiul de cotizare de 30 de ani, din care cel puțin 15 ani în structurile Parlamentului, beneficiază de pensie de serviciu în quantum de 65% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute realizate în ultimele 12 luni înainte de data pensionării. Pensia acordată nu poate depăși nivelul salariului de bază brut, inclusiv sporurile, precum și indemnizația de conducere și salariul de merit din ultimele 12 luni anterioare datei pensionării, al funcției deținute sau al funcției asimilate, după caz.”

2. La articolul 73¹, alineatul (4) se abrogă.

3. La articolul 73¹, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Funcționarii publici parlamentari care au un stagiul de cotizare de 30 de ani, din care cel puțin 25 ani în structurile Parlamentului, pot solicita pensionarea și înainte de împlinirea vârstei de pensionare prevăzute la alin. (2), dar nu mai devreme de 60 de ani, dispozițiile alin. (3), (5)-(6) din prezenta lege aplicându-se în mod corespunzător.”

4. La articolul 73¹, alineatul (8) se abrogă.

5. La articolul 73¹, alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) La calculul stagiului de cotizare în structurile Parlamentului prevăzut la alin. (1)- (3), (5) -(7) se ia în considerare, după caz, și perioada în care funcționarul public parlamentar a avut calitatea de deputat sau de senator, a îndeplinit o funcție de demnitate publică, numită sau aleasă, precum și pentru persoanele care au îndeplinit o funcție din categoria înalților funcționari publici.”

6. La articolul 73¹, alineatele (10) și (11) vor avea următorul cuprins:

„(10) La îndeplinirea condițiilor de pensionare prevăzute la alin. (1) - (3), (5) - (7) și (9), funcționarul public parlamentar optează pentru pensia calculată conform prevederilor prezentei legi sau pentru pensia calculată în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

(11) Persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare prevăzute de prezenta lege beneficiază de prevederile alin. (1)- (3), (5) - (7), după caz, chiar dacă la data pensionării ocupă o altă funcție sau au o altă ocupație, după caz. În această situație, pensia se stabilește pe baza drepturilor salariale pe care le are un funcționar public parlamentar în activitate, cu același nivel de salarizare și pe aceeași funcție publică.”

7. La articolul 93, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) De prevederile art. 41, 43 și 73 beneficiază și personalul prevăzut la art. 5 alin. (4).”

Art. IX. - Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 556 din 27 iulie 2015, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 28, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 12 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie, la alegerea persoanelor prevăzute la art. 3 lit. a) -c), în care nu se includ:

- a) diurnele de deplasare și de delegare, indemnizațiile de delegare, detașare sau transfer;
- b) compensațiile lunare pentru chirie;
- c) valoarea financiară a normelor de hrană și alocațiile valorice de hrană;
- d) contravaloarea echipamentelor tehnice, a echipamentului individual de protecție și de lucru, a alimentației de protecție, a medicamentelor și materialelor igienico-sanitare, a altor drepturi de protecție a muncii, precum și a uniformelor obligatorii și a drepturilor de echipament;
- e) primele și premiile, cu excepția primelor de clasificare, de specializare și de ambarcare pe timpul cât navele se află în baza permanentă;
- f) indemnizațiile de instalare și de mutare, precum și sumele primite, potrivit legii, pentru acoperirea cheltuielilor de mutare în interesul serviciului;
- g) contravaloarea transportului ocazionat de efectuarea concediului de odihnă, precum și a transportului la și de la locul de muncă;
- h) plățile compensatorii și ajutoarele la trecerea în rezervă sau direct în retragere, respectiv la încetarea raporturilor de serviciu cu drept la pensie;
- i) compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat;
- j) restituiri și plăți de drepturi aferente altei perioade de activitate decât cea folosită la stabilirea bazei de calcul;
- k) majorările/stimulările financiare acordate personalului pentru gestionarea fondurilor comunitare, precum și a împrumuturilor externe contractate sau garantate de stat;
- l) drepturile salariale acordate personalului didactic salarizat prin plata cu ora și drepturile salariale acordate pentru efectuarea orelor de gardă de către personalul medico-sanitar;
- m) sumele încasate în calitate de reprezentanți în adunările generale ale acționarilor, în consiliile de administrație, în comitetele de direcție, în comisiile de cenzori sau în orice alte comisii, comitete ori organisme, acordate potrivit legislației în vigoare la acea dată, indiferent de forma de organizare sau de denumirea angajatorului ori a entității asimilate acestuia;

n) drepturile specifice acordate personalului care a participat la misiuni și operații în afara teritoriului statului român;

o) sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale acordate și personalului militar, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, prevăzute în anexa nr. II - Familia ocupațională de funcții bugetare „Învățământ” și în anexa nr. III - Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate” la Legea-cadru nr. 284/2010, cu modificările și completările ulterioare;

p) sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale acordate și personalului militar, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, prevăzute în anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare „Învățământ” și în anexa nr. II - Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială” la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;

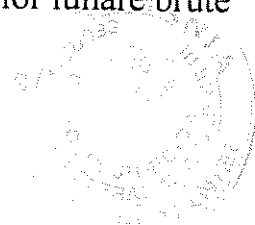
r) alte venituri care, potrivit legislației în vigoare la data plății, nu reprezintă drepturi de natură salarială sau asimilate salariilor.”

2. La articolul 28, alineatele (4) și (6) – (9) vor avea următorul cuprins:

„(4) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat pentru perioadele în care personalul s-a aflat în misiune temporară sau permanentă în străinătate este cea prevăzută la alin. (1) sau (2) corespunzătoare funcției militare/de poliție/de penitenciare pe care este încadrat în țară sau, la alegere, media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 12 luni consecutive, la alegere, din ultimii 5 ani de activitate anteriori plecării în misiune, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie.

.....

(6) La determinarea bazei de calcul folosite pentru stabilirea pensiei militare de stat conform alin. (1), pentru perioadele în care personalul a exercitat o funcție de demnitate publică se utilizează media drepturilor salariale lunare corespunzătoare funcției exercitate. În cazul personalului suspendat ca urmare a exercitării unei funcții de demnitate publică, se poate utiliza, la alegere, media soldelor/salariilor lunare brute

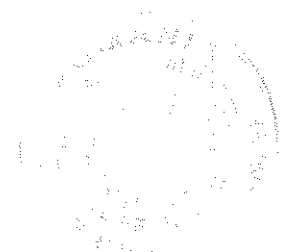
realizate la funcția de bază în 12 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate anteriori datei suspendării.

(7) Pentru soțul/soția, militar, polițist sau funcționar public cu statut special, aflat/aflată în concediu fără plată pentru a-și urma soția/soțul trimisă/trimis în misiune permanentă în străinătate, în ultimii 5 ani anteriori îndeplinirii vârstei standard de pensionare, se utilizează ca bază de calcul media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 12 luni consecutive, la alegere, din ultimii 5 ani de activitate anterior intrării în concediu fără plată, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie.

(8) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei de urmaș, în cazul în care decesul susținătorului a survenit înaintea îndeplinirii condițiilor pentru obținerea unei pensii, este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază de către susținător în 12 luni consecutive din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie, la alegerea beneficiarilor pensiei de urmaș.

(9) În situația în care titularul/susținătorul nu a realizat venituri cel puțin 12 luni consecutive, baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei o reprezintă media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază de către titular/susținător în lunile de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizată la data deschiderii drepturilor de pensie.”

Art. X. - În vederea aplicării prevederilor prezentei legi, în termen de 60 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi instituțiile implicate vor actualiza normele metodologice de aplicare a legislației referitoare la pensiile de serviciu.

AVIZ
referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea
unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr. 635 din 28.12.2022 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D1537/28.12.2022,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, intervenindu-se prin modificare și/sau completare asupra mai multor acte normative:

- Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor,

- Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare,

- Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

- Legea nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României, cu modificările ulterioare,

- Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, cu modificările și completările ulterioare,

- Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

- Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare.

Se urmărește, în esență, modificarea cuantumului pensiilor de serviciu și a condițiilor de vechime pentru acordarea acestora pentru anumite categorii de beneficiari de pensii de serviciu/ocupaționale, cu excepția beneficiarilor pensiilor de serviciu acordate în temeiul Legii nr. 223/2015, pentru care se intervine numai asupra modului de stabilire a bazei de calcul, precum și reducerea cuantumului pensiei aflate în plată pentru magistrați.

2. Prin conținutul său normativ, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. j) și l), din Constituția României, republicată, iar în aplicarea art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul pentru prevederile care conțin reglementări în domeniile prevăzute de art. 73 alin. (3) lit. j) din Legea fundamentală și Camera Deputaților pentru prevederile care conțin reglementări în domeniile prevăzute de art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție.

Întrucât proiectul de lege conține reglementări în domenii ale legii organice pentru care Legea fundamentală prevede competențe funcționale diferite ale celor două Camere ale Parlamentului, devin incidente prevederile art. 75 alin. (4) și (5) din Constituție.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității măsurilor propuse.

4. Cu referire la **Expunerea de motive**, semnalăm că prin Decizia nr. 139/2019, Curtea Constituțională a statuat că *„Fundamentarea temeinică a inițiativelor legislative reprezintă o exigență impusă de dispozițiile constituționale menționate, întrucât previne arbitrarul în*

activitatea de legiferare, asigurând că legile propuse și adoptate răspund unor nevoi sociale reale și dreptății sociale”.

În acest context, precizăm că în Expunerea de motive, nu sunt motivate decât parțial soluțiile referitoare la pensiile magistraților, cele referitoare la alte categorii de personal nefiind prezentate și argumentate. Totodată, nu sunt motivate exceptările de la art. III, recalcularea pensiilor în plată neaplicându-se tuturor categoriilor de beneficiari de pensii speciale, ci doar magistraților, și nici tuturor beneficiarilor de pensii de serviciu acordate în cuantumul prevăzut pentru magistrați sau prin asimilare cu magistrații (spre exemplu, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor).

Pentru o temeinică fundamentare, este necesară respectarea mai multor prevederi ale Legii nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la prezentarea în mod necesar a unor informații, precum și la completarea sau corectarea datelor din anumite secțiuni și subsecțiuni, așa cum vom preciza mai jos.

Vor trebui avute în vedere dispozițiile art. 7 din Legea nr. 24/2000, care instituie în sarcina inițiatorului proiectului de act normativ obligația evaluării preliminare a impactului proiectului de lege, ce presupune identificarea și analizarea efectelor economice, sociale, de mediu, legislative și bugetare pe care le produc reglementările propuse¹. De asemenea, instrumentul de prezentare și motivare nu este însoțit, așa cum prevede imperativ art. 7 alin. (3¹) din Legea nr. 24/2000, de o evaluare preliminară a impactului noilor reglementări asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În plus, din redactarea Expunerii de motive trebuie să rezulte că elaborarea proiectului a fost precedată, dată fiind importanța, complexitatea și implicațiile acestuia, de o activitate de documentare și analiză științifică, pentru cunoașterea temeinică a realităților

¹ Potrivit art. 7 alin. (2) și (3) din Legea nr. 24/2000, „evaluarea preliminară a impactului proiectelor de acte normative este considerată a fi modalitatea de fundamentare pentru soluțiile legislative propuse și trebuie realizată înainte de adoptarea actelor normative”, iar „fundamentarea noii reglementări trebuie să aibă în vedere atât evaluarea impactului legislației specifice în vigoare la momentul elaborării proiectului de act normativ, cât și evaluarea impactului politicilor publice pe care proiectul de act normativ le implementează”.

economico-sociale care urmează să fie reglementate, concretizată în prezentarea rezultatelor unor studii de cercetare și includerea unor trimiteri la sursele de informații suplimentare relevante pentru dezbaterile proiectului, așa cum dispun art. 20 alin. (1) și (3) din Legea nr. 24/2000.

Spre exemplu, ar fi trebuit avute în vedere aspecte precum: speranța de viață a românilor, lipsa de personal specializat la instanțe și parchete, volumul de muncă al unui magistrat, numărul persoanelor din sistem care au fost admise în magistratură cu recunoașterea vechimii din alte profesii, numărul persoanelor care au vocație de a se pensiona înainte de intrarea în vigoare a legii, previzionarea modului în care va fi afectată administrarea justiției în urma pensionărilor masive sau părăsirii sistemului de către persoane cu experiență dobândită în alte profesii care nu mai au nici un interes de a rămâne, dată fiind mica probabilitate de a realiza o vechime de 25 de ani în magistratură anterior împlinirii unei vârste rezonabile și solicitarea neuropsihică la care sunt supuși magistrații.

5. Analizând prezentul proiect de lege, precizăm că achiesăm parțial punctului de vedere formulat de Ministerul Justiției prin adresa nr. 3/92394/23.12.2022.

6. Cu privire la intervențiile propuse asupra Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cuprinse la **art. I**, precum și la **art. II și III**, semnalăm necesitatea reanalizării și reformulării soluțiilor propuse, astfel încât acestea să nu fie susceptibile să aducă atingere mai multor principii, drepturi sau prevederi constituționale, din Convenția Europeană a Drepturilor Omului sau din Tratatul privind Uniunea Europeană.

Precizăm că, printre valorile pe care se întemeiază Uniunea Europeană, comune tuturor statelor membre, prevăzute la art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, sunt de menționat: respectarea **egalității**, a **statului de drept** și a **drepturilor omului**, astfel încât nicio reglementare națională nu poate fi adoptată cu nesocotirea acestor valori.

Cu titlu preliminar, în contextul analizei respectării dreptului fundamental la egalitate de tratament (a principiului nediscriminării), din formulările soluțiilor propuse în proiect, constatăm următoarele:

a) din ansamblul proiectului rezultă că numai pensiile în plată ale magistraților vor fi supuse recalculării² - a se vedea art. III -, nefiind prevăzută o asemenea recalculare pentru celelalte categorii de beneficiari de pensii de serviciu și nici tuturor beneficiarilor de pensii de serviciu acordate în cuantumul prevăzut pentru magistrați sau prin asimilare cu magistrații (spre exemplu, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor);

b) reconfigurarea regimului juridic aplicabil pensiilor de serviciu, vizează în privința categoriilor de personal de la art.I-VIII, condițiile de pensionare, baza de calcul și cuantumul pensiei, pe când în cazul categoriilor beneficiare ale Legii nr.223/2015, vizează exclusiv baza de calcul, diferența de tratament între diferiții beneficiari de pensii de serviciu nefiind justificată în Expunerea de motive³.

6.1. Pentru asigurarea respectării prevederilor art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, sub aspectul principiului securității juridice și al speranței legitime, a principiului constituțional al legalității, consacrat la art.1 alin. (5), a principiului neretroactivității prevăzut la art. 15 alin. (2), a principiului nediscriminării, precum pentru garantarea independenței judecătorilor, prevăzută la art. 124 alin. (3) din Constituție, propunem reconsiderarea și reformularea art. I pct. 1, pct 3, 4 - 6 și a art. II, având în vedere rațiunile și coordonatele de mai jos.

Curtea Constituțională statuează la paragraful nr. 19 din Decizia nr. 328/2020 că „*Principiul speranței legitime este indisolubil legat de statul de drept. În virtutea acestui principiu, organele statului sunt*

² Caracterul retroactiv al măsurii va fi argumentat la un punct subsecvent

³ Precizăm că la par. 46 din Decizia Curții nr.900/2020, se arată că: „ În vederea soluționării cauzelor, în temeiul art. 76 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a solicitat Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului Român de Protecție și Pază și Serviciului de Telecomunicații Speciale comunicarea următoarelor informații: (i) numărul total al beneficiarilor de venituri din pensii și indemnizații pentru limită de vârstă din România și cuantumul total al veniturilor obținute de aceștia; (ii) numărul beneficiarilor de venituri din pensii pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii și cuantumul total al veniturilor obținute de aceștia; (iii) numărul beneficiarilor de venituri din pensii de serviciu și indemnizații pentru limită de vârstă și cuantumul total al veniturilor obținute de aceștia; (iv) numărul beneficiarilor de venituri din pensii militare și cuantumul total al veniturilor obținute de aceștia”. Răspunsurile primite sunt prezentate la par. 47 - 57, fiind elocvente pentru numărul de beneficiari din fiecare categorie.

obligate să acționeze în conformitate cu dispozițiile legale și să respecte speranțele legitime întemeiate pe prevederile legale în vigoare, indivizii putând conta pe previzibilitatea normelor legal adoptate și fiind astfel în măsură să își planifice viitorul în contextul drepturilor conferite de aceste dispoziții. Desigur, acest principiu nu împiedică statul să facă schimbări legislative, însă îi impune obligația ca, ori de câte ori o face, să mențină o balanță rezonabilă între încrederea indivizilor în prevederile legale existente și interesele pentru a căror satisfacere operează modificarea cadrului legal”.

În virtutea principiului speranței legitime, titularii unor drepturi prezente sau viitoare (la care au vocație) au un drept la continuitatea acțiunii statale, astfel încât statul să nu încalce încrederea legitimă a persoanelor în stabilitatea și continuitatea acțiunilor lor, fiind încurajate să-și planifice acțiunile pe termen scurt, dar și pe termen lung, prin raportare la propriile persoane și familii și determinând o anumită conduită în gestionarea bunurilor lor prezente și viitoare.

La par. 114, în Decizia nr. 900/2020, Curtea a reținut că *„legiuitorul are libertatea să stabilească drepturile de asigurări sociale cuvenite, condițiile și criteriile de acordare a acestora, modul de calcul și cuantumul lor valoric, în raport cu posibilitățile create prin resursele financiare disponibile, și să le modifice în concordanță cu schimbările ce se produc în resursele economico-financiare ale statului. Astfel, este la aprecierea legiuitorului reglementarea condițiilor și a criteriilor necesar a fi îndeplinite pentru a beneficia de o categorie de pensie sau alta, cu condiția de a nu încălca exigențele constituționale și de a respecta o condiție de rezonabilitate în stabilirea condițiilor de pensionare - est modus in rebus (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.39 din 18 ianuarie 2007, și Decizia nr.680 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.566 din 9 august 2012)”.*

Având în vedere accepțiunea recunoscută de Curtea Constituțională pentru principiul așteptării legitime, formă a principiului securității juridice, conturat jurisprudențial de aceeași curte ca decurgând din principiul general al legalității și al statului de

drept, semnalăm că textele propuse pentru art. I pct. 1, 3, 4 și 6 și pentru art. II sunt predictibile doar pentru persoanele care vor intra în sistemul judecătoresc sau al instituțiilor asimilate sub aspectul regimului pensiilor de serviciu, începând cu data intrării în vigoare a legii.

Pentru persoanele aflate deja în funcție în aceste sisteme, intervențiile asupra soluțiilor legislative în vigoare, care confirmă regimul juridic instituit în urmă cu 18 de ani prin Legea nr. 303/2004, vor fi de natură să aducă atingere principiului securității juridice, al neretroactivității și al nediscriminării, deoarece prin textele preconizate pentru art. I pct. 1 referitor la art. 211 alin. (1), pct. 3 referitor la abrogarea alin. (2) al art. 211 din Legea nr. 303/2022, pentru art. II și III se intervine atât asupra cuantumului pensiei (chiar și asupra cuantumului pensiei aflate în plată), cât și asupra condițiilor de pensionare.

Astfel, prin stabilirea la art. 211 alin. (1) a condiției vechimii de 25 de ani, realizată exclusiv în funcțiile prevăzute, persoanele pentru care în prezent este recunoscută ca fiind vechime în magistratură vechimea juridică realizată prin exercitarea unei alte profesii juridice, și care, la momentul de față reprezintă un procent foarte mare în instanțe, parchete sau în sistemele unde activează, se află în situația în care, total imprevizibil, dată fiind consecvența legislativă din ultimii 18 de ani, nu le va mai fi asimilată vechimea juridică realizată prin exercitarea altor profesii, etapizarea prevăzută la alin. II întinzându-se pe perioadă foarte scurtă și creând, de asemenea, discriminări, chiar între persoanele care aveau vechime juridică în alte profesii, la data admitterii în magistratură sau a ocupării funcțiilor menționate la art. 211 alin. (1).

Justificarea acordării pensiei de serviciu doar pentru judecătorii, procurorii, judecătorii de la Curtea Constituțională, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională care au o anumită vechime doar în aceste funcții este, în mare măsură, corectă și corespunde celor statuate de Curtea Constituțională, dar poate fi aplicată numai pentru viitor și numai pentru persoanele care vor accede la aceste funcții după intrarea în

vigoare a legii, altfel beneficiul pensiei de serviciu va fi doar iluzoriu pentru anumite persoane care au avut o așteptare legitimă, dată fiind speranța de viață și degradarea capacității fizice și intelectuale după o anumită vârstă.

Orice modificare în regimul pensiilor de serviciu referitoare la categoriile care nu realizează deloc sau realizează doar o anumită perioadă activități juridictionale, va trebui să fie promovată cu respectarea principiului neretroactivității, iar pentru respectarea principiului așteptării legitime, să privească doar persoanele care ocupă aceste funcții după intrarea în vigoare a legii.

În acest context, semnalăm că în Decizia nr. 900/2020, Curtea Constituțională a statuat la paragraful 150 (reiterând cele reținute în Decizia nr. 262/2016 la paragraful 47), *„în ceea ce privește categoria personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor”*, că, *„deși aceasta este supusă aceluiași regim juridic ca judecătorii și procurorii, beneficiind de statutul special reglementat prin Legea nr. 303/2004, prin atribuțiile deținute, această categorie nu îndeplinește competențe juridictionale”*.

De asemenea, la paragraful 154 s-a reținut că *„(..) atât Constituția, cât și jurisprudența Curții Constituționale care dezvoltă principiul independenței justiției consacrat de art. 124 alin. (3) și art. 145 din Legea fundamentală garantează doar pensiile de serviciu ale celor care au exercitat calitatea de judecător, judecător la Curtea Constituțională, procuror sau de magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție sau la Curtea Constituțională întreaga perioadă impusă de lege, deci care au avut o carieră în respectivele profesii, nicidecum pensiile de serviciu ale altor categorii profesionale, asimilate sau cu vechime asimilată, conform dispozițiilor legale în vigoare”*.

În măsura în care, prin prezentul proiect, va fi recunoscută ca vechime în magistratură sau în funcții asimilate judecătorilor sau procurorilor, vechimea realizată de personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, de personalul care, pentru anumite perioade, nu exercită efectiv funcțiile de judecător, procuror, judecător la Curtea Constituțională, magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție și la Curtea Constituțională sau de alte persoane

care nu desfășoară activități ce presupun înfăptuirea justiției, iar persoanelor care au realizat vechime juridică în alte profesii, anterior dobândirii statului de magistrat, nu le va fi recunoscută acea perioadă ca asimilată vechimii în funcția de magistrat reglementarea va fi discriminatorie, deoarece nu există o rațiune obiectivă de acordare a unui tratament diferențiat pentru ultimele persoane.

Un argument în plus vizează perioada în care persoana a avut calitatea de auditor de justiție - 2 ani, în prezent -, considerată, potrivit art. 27 alin. (8) din Legea nr. 303/2022, vechime în funcția de judecător sau procuror, deși în această perioadă, persoana este un simplu cursant/auditor, neparticipând la înfăptuirea justiției. Mai mult chiar, statul investește în formarea, asigurarea cazării și a meselor auditorilor de justiție, plătindu-le și o indemnizație lunară în cuantumul unui judecător stagiar, pe când în pregătirea și dobândirea experienței profesionale de către un judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi, avocat, notar, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, grefier cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult, prevăzuți în prezent la art. 211 alin. (1), dar și a celorlalte persoane prevăzute la art. 63 alin. (1), bugetul de stat nu a suportat nici un efort financiar⁴.

⁴ Atragem atenția și asupra unității diferite de măsură aplicate pentru alte categorii de specialiști în științe juridice, care, potrivit art. 63 alin. (1) din Legea nr. 303/2022 pot fi numiți în magistratură, pe bază de concurs, ca judecător sau procuror definitiv și cărora nu le este recunoscută vechimea anterioară în specialitate ca vechime asimilată în magistratură, cu toate că se află în situații analoage cu categoriile de persoane prevăzute la art. 211 alin. (1) *de lege lata* și care au experiență profesională față de auditorii în justiție sau față de magistrații aflați în concediul pentru creșterea copilului. Este cazul următorilor: asistenții judiciari, executorii judecătorești cu studii superioare juridice, personalul de probațiune cu studii superioare juridice, ofițerii de poliție judiciară cu studii superioare juridice, persoanele care au îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, ministerelor, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi sau al Consiliului Legislativ, în Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române și Institutul Român pentru Drepturile Omului, cadrele didactice din învățământul juridic superior acreditat, cu o vechime în specialitate de cel puțin 5 ani.

Mai mult, acestor persoane le este restricționată și mobilitatea profesională, neputând fi transferate sau promovate la alte instanțe sau parchete timp de cel puțin 3 ani de la numirea în funcție, spre deosebire de absolvenții Institutului Național e Magistratură, care imediat după promovarea examenului definitiv pot fi transferați.

Prin urmare, propunem reconsiderarea și completarea textelor propuse la art. I, pentru art. 211 alin. (1) și (3), precum și eliminarea art. II, care, în actuala redactare generează discriminări între magistrații beneficiari ai dispozițiilor legale în vigoare până în acest moment, prin faptul că stabilesc *ex abrupto* și în mod arbitrar condiții de vechime minimă îndeplinită numai în funcțiile de judecător, procuror, judecător de la Curtea Constituțională, magistrat-asistent de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională și ca personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor.

Se observă că magistrații sunt împărțiți în două categorii: cei care au fost numiți definitiv în magistratură pe baza vechimii de cel puțin 5 ani în alte profesii juridice și cei numiți ca urmare a absolvirii Institutului Național al Magistraturii și promovării examenului de definitivat, după ce au fost stagiați. Trebuie avut în vedere faptul că ambele categorii supuse aceluiași tip de procedură de selecție, de lungă durată, cu probe variate și dificile, la care candidații se supun în considerarea promisiunii pe care statul, prin legislația în vigoare, menținută în această formă de mai mult de 18 de ani, o face candidatului care va promova și examenul, ca prin dobândirea statutului de magistrat, în mod corelativ obligațiilor, interdicțiilor și incompatibilităților stabilite, să ofere și garanții corespunzătoare de independență, incluzând independența economică, constând în acordarea unui salariu și a unei pensii adecvate restricțiilor și obligațiilor impuse.

O altă soluție, care, pentru respectarea principiului neretroactivității și al securității juridice, ar trebui să se aplice numai persoanelor care acced în magistratură după intrarea în vigoare a legii, ar fi aceea ca în calculul vechimii de 25/20 de ani necesară pentru a beneficia de pensia de serviciu în quantum integral sau redus, conform textelor propuse pentru art. 211 alin. (1) și (3), să fie luată în considerare și o perioadă minimă de 5 ani în care judecătorii, procurorii, judecătorii de la Curtea Constituțională, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea

Constituțională au îndeplinit funcțiile enumerate la art. 63 alin. (1) din Legea nr. 303/2022.

Dacă printre criteriile obligatorii de participare la concursul de admitere în magistratură a fost inclusă și vechimea de cel puțin 5 ani ca avocat, notar, asistent judiciar, consilier juridic, executor judecătoresc cu studii superioare juridice, personal de probațiune cu studii superioare juridice, ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice, grefier cu studii superioare juridice, aceasta ar trebui să constituie vechime în funcțiile de judecător și procuror și în cazul persoanelor admise definitiv prin concurs în magistratură.

Soluția propusă, cu respectarea principiului neretroactivității, ar garanta asigurarea egalității de tratament și aplicarea principiului simetriei, valorificând vechimea minimă stabilită ca o condiție pentru numirea în magistratură, ca judecător sau procuror definitiv, considerentele expuse cu privire la calitatea de auditor de justiție și de recunoaștere a vechimii în funcția de judecător sau procuror fiind valabile și în acest caz.

6.2. Prevederile propuse pentru **art. I, II și III** sunt susceptibile să aducă atingere principiului neretroactivității, consacrat de art. 15 alin.(2) din Constituție.

Analizând acest aspect nu achiesăm la punctul de vedere exprimat în avizul Consiliului Superior al Magistraturii, pentru considerentele expuse mai jos.

Argumentele extrase din Deciziile 1284 și 1285/2011 (invocate de CSM) nu se referă la pensiile de serviciu ale magistraților, ci la pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și la pensiile de serviciu ale deputaților și senatorilor, în contextul apariției unei noi reglementări generale în materia pensiilor și al lipsei protecției constituționale ce decurge din garanția independenței justiției.

Precizăm că în Cauza Frimu contra României, citată de CSM (*Cauzele conexate* nr. 45.312/11, nr. 45.581/11, nr. 45.583/11, 45.587/11 și nr.45.588/11 - *Ana Maria Frimu, Judita Vilma Timar, Edita Tanko, Marta Molnar și Lucia Ghețu împotriva României*), reclamantele erau **personalul auxiliar al parchetelor și tribunalelor**,

nu magistrați, iar în hotărârea publicată în Monitorul Oficial nr. 870 din 20 decembrie **2012**, sunt reținute următoarele: „23. În ceea ce privește partea suplimentară asigurată de bugetul statului, Curtea Constituțională a considerat că aceasta nu constituia un drept dobândit, ci că depindea de **existența resurselor financiare și de alegerile economice și sociale ale statului în perioada de criză economică**”⁵ și „25. În cele din urmă, în ceea ce privește pensiile magistraților, Curtea Constituțională a considerat că **menținerea integrală a pensiei de serviciu era necesară pentru a le asigura un nivel de viață decent și, în consecință, pentru a păstra independența și imparțialitatea justiției**”.

Chiar dacă la par.40 Curtea Europeană a Drepturilor Omului „amintește că dacă art. 1 din Protocolul nr. 1 garanta plata prestațiilor sociale pentru persoanele care au plătit contribuții la o casă de asigurări, acesta nu ar putea fi interpretat ca dând dreptul la o pensie de o valoare determinată”, acest text nu este aplicabil pensiilor de serviciu ale magistraților, pentru argumentul expus în Decizia Curtii Constituționale nr. 153 din 6 mai 2020, *„nivelul adecvat al remunerării și al cuantumului pensiilor magistraților reprezintă o compensație parțială a lipsei unor drepturi fundamentale, din categoria drepturilor exclusiv politice (dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților, Senat, în funcția de Președinte al României ori în organele administrației locale, precum și dreptul de a fi aleși în Parlamentul European) și a drepturilor social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum și a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pe parcursul întregii cariere profesionale [potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție, funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior, o dispoziție similară fiind prevăzută în privința procurorilor de art. 132 alin. (2) din Constituție]. Acestor incompatibilități li se adaugă interdicțiile prevăzute de Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și*

⁵ a se observa diferența de context economic din prezent, care nu justifică restrângerea unor drepturi și minima economie ce se va realiza prin reducerea pensiilor în plată și celor care se vor cuveni categoriilor prevăzute la art.I-VIII din proiect.

procurorilor. (. . .), stabilirea nivelului pensiei ține seama de responsabilitățile și riscurile profesiei de magistrat, care privesc întreaga durată a carierei acestuia”.

Curtea Constituțională a reținut în Deciziile nr. 18/1999, 112/1999, 58/2002, și 2/2003, că „pentru a exista retroactivitate ar fi trebuit ca între cele două prevederi să fie o deosebire, iar noua reglementare să se aplice situațiilor juridice anterioare intrării sale în vigoare”.

În Decizia nr. 56/2014, Curtea Constituțională a statuat că „*premisele analizării dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție este existența unui conflict real de legi în timp, și anume legea nouă să aibă un caracter novator, astfel încât noile reguli să fie susceptibile să se aplice situațiilor constituite înainte de intrarea ei în vigoare, în baza legii vechi” și că în cazul în care noua reglementare nu are caracter novator, „conflictul în timp între legea nouă și legea veche este doar unul aparent”.*

Observăm că prezentul proiect de lege impune noi reguli cu privire atât la condițiile de acordare a pensiei de serviciu, cât și cu privire la cuantumul pensiei de serviciu dobândite înainte de intrarea ei în vigoare, în temeiul legii vechi, aflate în plată. Prin urmare, în lumina jurisprudenței Curții Constituționale, există un conflict real de legi în timp, conflict care nu poate fi soluționat decât aplicând dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție care consacră principiul neretroactivității legii.

În Decizia nr. 73/1995 s-a statuat de către Curtea Constituțională, că „*Soluționarea conflictului legilor în timp face necesară diferențierea dreptului subiectiv, constituit sub imperiul legii anterioare, de cel născut potrivit legii posterioare; aceasta din urma lege nu poate, fără a avea caracter retroactiv, să aducă atingere modalității în care legea anterioară a constituit dreptul respectiv, modalitate guvernata de principiul tempus regit actum”.*

Din punctul de vedere al rezolvării conflictului de legi în timp, prin determinarea legii aplicabile situațiilor juridice și efectelor acestora atunci când intervin reglementări succesive, situația juridică născută în temeiul legii vechi constă în dobândirea dreptului la pensia

de serviciu, prin îndeplinirea condițiilor de pensionare prevăzute de legea veche și prin acordarea quantumului prevăzut de aceasta. Stabilirea și acordarea dreptului la pensie se fac în temeiul legii în vigoare în momentul înscrierii la pensie. Legea în vigoare la data înscrierii la pensie (legea veche pentru deciziile aflate în plată la data intrării în vigoare a legii noi) se aplică asupra tuturor elementelor dreptului la pensie (condiții de acordare, quantum, bază de calcul, formulă de calcul).

Din perspectiva distincției teoretice între situații juridice epuizate prin însuși faptul constituirii lor (*facta praeterita*), situații juridice aflate în derulare (*facta pendentia*) sau efectele juridice ale unor asemenea situații ce intervin sau urmează să intervină (*facta futura*), dobândirea dreptului la pensia de serviciu, prin emiterea deciziei de pensionare, în temeiul legii vechi, constituie o *facta praeterita*, legea nouă neputând modifica nici condițiile legale de dobândire a dreptului la pensie, nici diminua quantumul acesteia. Astfel, prin Deciziile nr. 1284/2011 și nr. 1285/2011, Curtea a reținut că ceea ce se subsumează, în mod evident, conceptului de *facta praeterita* este dobândirea calității de pensionar.

Prin Decizia nr. 375/2005, Curtea Constituțională a statuat că în temeiul prevederilor art. 47 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are dreptul și obligația să stabilească criteriile și condițiile concrete ale exercitării dreptului la pensie, inclusiv modul de calcul și de actualizare a quantumului pensiei. Noile reglementări „*nu pot fi aplicate cu efecte retroactive, respectiv, în privința quantumului pensiilor anterior stabilite, ci numai pentru viitor, începând cu data intrării lor în vigoare.*”

Totodată, prin Decizia nr. 55/2000, Curtea Constituțională a statuat că „legea care dispune revizuirea drepturilor acordate prin acte emise anterior intrării în vigoare a acesteia are caracter retroactiv”.

Cât privește teoria drepturilor câștigate în domeniul pensiilor, prin Decizia nr. 874/2010, Curtea Constituțională a reținut: „*Cuquantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, se constituie într-un drept câștigat, astfel încât diminuarea acesteia nu poate fi acceptată nici măcar cu caracter temporar. Prin sumele*

plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză, practic, și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea, ca principiu, este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti cuantumul pensiei rezultat în urma aplicării acestui principiu afectează substanța dreptului la pensie”.

Așadar, indiferent de tipul de pensie, din perspectiva regulilor constituționale ale aplicării legii în timp, legea în vigoare la data înscrierii la pensie se aplică tuturor elementelor dreptului la pensie, iar dobândirea dreptului la pensie în temeiul legii vechi constituie o *facta praeterita*, legea nouă neputând modifica niciun element al pensiei de serviciu.

În schimb, dacă cererea de pensionare este depusă după intrarea în vigoare a legii noi, această situație constituie o *facta pendentia*, caz în care se aplică legea nouă, cu condiția respectării jurisprudenței Curții Constituționale, potrivit căreia **„impunerea de reguli și obligații noi fără reglementarea unui termen adecvat care să permită subiectului de drept să răspundă noilor cerințe legislative reprezintă o încălcare a exigențelor constituționale sub aspectul principiului securității juridice și a principiului încrederii legitime care impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice și stabilitatea regulilor instituite prin acestea”** (Decizia nr. 26/2012 și Decizia nr. 56/2014).

În același sens este și par. 114 din Decizia nr. 900/2020: **„legiuitorul are libertatea să stabilească drepturile de asigurări sociale convenite, condițiile și criteriile de acordare a acestora, modul de calcul și cuantumul lor valoric, în raport cu posibilitățile create prin resursele financiare disponibile, și să le modifice în concordanță cu schimbările ce se produc în resursele economico-financiare ale statului. Astfel, este la aprecierea legiuitorului reglementarea condițiilor și a criteriilor necesar a fi îndeplinite pentru a beneficia de o categorie de pensie sau alta, cu condiția de a nu încălca exigențele constituționale și de a respecta o condiție de rezonabilitate în stabilirea condițiilor de pensionare”.**

6.3. Textul propus pentru art. III este susceptibil să aducă atingere și prevederilor referitoare la dreptul de proprietate, din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În raport cu dispozițiile art. 44 din Constituție și cu prevederile art. 1 din *Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pensiile de serviciu aflate în plată pot fi încadrate, în noțiunea de „bun”, aceasta înglobând „*orice interes al unei persoane de drept privat ce are o valoare economică, astfel că dreptul la pensie poate fi asimilat unui drept de proprietate, iar pensia unui bun proprietate privată*” (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 871/2010, care la paragraful I.2, trimite la aspectele reținute de celor reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Buchen contra Republicii Cehe - 2002; Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 12 aprilie 2006, pronunțată în Cauza Stec și alții împotriva Marii Britanii, Hotărârea din 28 aprilie 2009, pronunțată în Cauza Rasmussen împotriva Poloniei, și Hotărârea din 12 octombrie 2004, pronunțată în Cauza Kjartan Asmundsson împotriva Islandei).

În plus, menționăm că „în hotărârea *Koua Poirrez împotriva Franței* (nr. 40892/98, CEDO 2003-X), Curtea a refuzat să diferențieze între prestațiile sociale contributive și cele noncontributive, constatând aplicabilitatea art.1 din Protocolul nr. 1 în cazul acestora din urmă și, în consecință, o încălcare a art. 14 din convenție”⁶.

De asemenea, în Decizia de respingere a Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 29 din 12 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 27 decembrie 2011, pronunțată în procedura recursului în interesul legii, s-au reținut următoarele: „În mod corect instanțele au constatat că pensiile de serviciu, stabilite în temeiul actelor normative speciale în baza cărora cei vizați le

⁶ afirmațiile guvernului leton în *cauza Akdejeva versus Letonia 2007* (<http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Cauza-ANDREJEVA-impotriva-LETONIEI.pdf>, par. 68):

încasau, reprezintă un «interes patrimonial» ce intră în sfera de protecție a art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atât sub aspectul părții contributive (partea achitată de la bugetul asigurărilor sociale de stat), cât și sub aspectul părții necontributive (care se suportă de la bugetul de stat)”. Prin urmare, devine evident că, în raport cu lipsa unei justificări rezonabile a măsurii, instituirea acesteia este de natură să genereze o încălcare și a prevederilor art. 1 din Protocolul I la Convenție.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în Cauza Buchen împotriva Cehiei (2006) că „limitarea nejustificată a unui drept recunoscut magistratului, cum ar fi o pensie de serviciu, drept nesocotit ulterior, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă pentru o asemenea îngădire, constituie o privare de proprietate în sensul art. 1 paragraful 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO, dar și o discriminare în sensul art. 14 din Constituție și art. 1 din Protocolul nr. 12”.

De asemenea, Curtea de Justiție a Comunității Economice Europene, în Cauza 5849/1972 (Muller c. Austriei), a reținut expres că „o reducere substanțială a nivelului pensiei ar putea fi considerată ca afectând substanța dreptului de proprietate și chiar a dreptului de a rămâne beneficiar al sistemului de asigurare de bătrânețe”.

6.4. Măsurile preconizate la art. I pct.1, 3, 4 și 6, art. II și art. III sunt de natură să aducă atingere, prin modificarea intempestivă a condițiilor de pensionare și a cuantumului pensiei cuvenit sau aflat în plată, nu doar principiului neretroactivității legii, principiului speranței legitime și principiului (teoriei) drepturilor câștigate, ci și prevederilor constituționale referitoare la **independența justiției** - art. 124 alin. (3) -, în componenta independenței economice a judecătorului (salarii și pensii).

Referitor la acest aspect sunt relevante cele statuate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 900/2020, la par. 144: „**Independența justiției este o valoare fundamentală a statului de drept, nefiind un privilegiu al magistratului, ci un drept al cetățenilor, constituind o condiție prealabilă, esențială, a statului de drept. Garanția asigurării**

independenței judecătorilor în componenta sa economică implică nu doar remunerarea la un nivel înalt a muncii acestora, ci și oferirea ulterior încetării activității acestora a unui nivel al pensiei cât mai apropiat de cel al salariului avut înainte de pensionare, în acest sens fiind prevederile bine cunoscute ale unei serii de recomandări și avize ale organismelor internaționale cu preocupări în domeniul justiției. Independența financiară a judecătorului - componentă indubitabilă a independenței judecătorului, ca esență a conceptului de „tribunal independent”, consacrat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a fost afirmată și reafirmată în documentele internaționale ale căror prevederi nu pot fi ignorate, având în vedere angajamentele luate de statul român. Aceste documente internaționale au fost luate deja în considerare de Curtea Constituțională, în fundamentarea deciziilor sale referitoare la exigențele izvorâte din dispozițiile art. 124 alin. (3) din Constituția României. Se impun a fi menționate Decizia nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, și Decizia nr. 153 din 6 mai 2020, în cuprinsul căror instanța constituțională a realizat o amplă analiză a modului în care documentele internaționale trebuie privite, inclusiv din perspectiva prevederilor art. 11 și art. 20 din Constituție. Curtea Constituțională a statuat, la nivel de principiu constituțional, o obligație în sarcina Parlamentului României de a «legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenței judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzută prin art. 1 alin. (3) din Constituție»”.

În Decizia Curții Constituționale nr. 153/2020, s-a statuat că „reglementarea drepturilor magistraților, între care și dreptul la pensie, privește statutul profesiilor respective, subsumat garanțiilor de independență a justiției, precum și, cât privește procurorii, rolului constituțional al Ministerului Public” (la par. 71) și că „preocuparea organismelor care le-au adoptat de a se promova independența și imparțialitatea judecătorilor [...], în acest context, o importanță deosebită” având-o „măsurile preconizate pentru asigurarea unui statut, a unei remunerații și a pensiei adecvate pentru magistrați, precum și a garantării prin lege a acestora” (la par. 101).

În Decizia Curții Constituționale nr. 873/2010 s-a reținut că: „În același sens, *Avizul nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor prevede, în concluziile sale, că "remunerarea judecătorilor trebuie să fie corespunzătoare cu rolul și responsabilitățile acestora și trebuie să asigure în mod adecvat plata concediilor medicale și a pensiei. Ea trebuie protejată prin prevederi legale specifice împotriva diminuărilor și trebuie să existe prevederi privind mărirea salariilor în raport cu creșterea prețurilor"*.

În Decizia nr. 873/2010 și Decizia nr.900/2020, Curtea Constituțională a precizat că „**statutul constituțional al magistraților - statut dezvoltat prin lege organică și care cuprinde o serie de incompatibilități și interdicții, precum și responsabilitățile și riscurile pe care le implică exercitarea acestor profesii - impune acordarea pensiei de serviciu ca o componentă a independenței justiției, garanție a statului de drept, prevăzut de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală**“.

De asemenea, Curtea de Justiție a Comunității Europene, în Cauza 224/01/2003 (Köbler c. Austriei) a statuat că „indemnizația de vechime în specialitate (ca și pensia de serviciu) constituie o primă de loialitate cu titlu de recompensă, dar, mai ales, **cu efect compensator al privațiunilor, îngrădirilor și incompatibilităților suferite pe toată durata exercitării profesiei, iar nesocotirea acestei jurisprudențe în materie constituie o încălcare gravă a dreptului U.E.**”.

Așadar, întrucât sistemul pensiilor de serviciu ale magistraților este urmarea punerii în aplicare a unor prevederi legale în vigoare și nedecarate neconstituționale, dacă se urmărește reconfigurarea acestuia, soluțiile propuse trebuie conturate astfel încât să nu aducă atingere principiilor nediscriminării, securității juridice, așteptării legitime, neretroactivității, independenței magistraților și dreptului de proprietate.

6.5. În plus, soluțiile trebuie reconsiderate și fundamentate în mod corespunzător, astfel încât să nu poată fi lovite de un alt viciu de

constituționalitate referitor la încălcarea principiului legalității prevăzut la art.1 alin. (5) din Legea fundamentală, sub aspectul insecurității juridice pe care o poate genera adoptarea unor noi soluții legislative, după o perioadă foarte scurtă de când a început să producă efecte actul de bază, dat fiind că Legea nr. 303/2022 a intrat în vigoare, cu unele excepții, la data de 16 decembrie 2022.

În acest sens, în instrumentul de prezentare și motivare trebuie evidențiate modificările intervenite în scurta perioada trecută de la adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2022 până în prezent, în privința aspectelor de fapt și de drept care stau la baza intervențiilor propuse, eventual a motivelor urgente și necunoscute până adoptarea legii sau de altă natură, care să impună reglementarea unor soluții normative diferite în materia pensiilor de serviciu ale magistraților, care reconfigurează fundamental acest domeniu.

În acest context, menționăm că „Legiuitorul a introdus pensia de serviciu a magistraților încă din anul 1997, iar condițiile de pensionare și modalitatea de calcul a acestora nu s-au modificat substanțial de-a lungul timpului, avându-se în vedere condițiile de muncă inadecvate/necorespunzătoare, volumul excesiv de muncă, insuficiența fondurilor bănești”⁷.

7. Cu privire la **art. III**, în plus față de cele precizate mai sus, semnalăm caracterul discriminatoriu al dispoziției de recalculare a pensiilor de serviciu în plată, care nu se va aplica tuturor categoriilor de beneficiari de pensii de serviciu, ci doar **magistraților**, și nici tuturor beneficiarilor de pensii de serviciu acordate în cuantumul prevăzut pentru magistrați sau prin asimilare cu magistrații (spre exemplu, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor).

⁷ Rezoluția Înaltei Curți de Casație și Justiție din 28 octombrie 2022, <https://www.csm1909.ro/PageDetails.aspx?Type=Title&FolderId=9886>

În același document se precizează că „La data de 17 octombrie 2022, cu o largă majoritate, Parlamentul României a reconfirmat actualele reguli aplicabile sistemului de pensii ocupaționale în cadrul sistemului judiciar, cu minore amendamente privind sfera persoanelor beneficiare. Or, necesitatea îndeplinirii obiectivelor prevăzute în Planul Național de Redresare și Reziliență al României, Componenta C8 Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii, Jalonul 215, în sensul promovării unei reforme în privința pensiilor de serviciu, era cunoscută încă de la momentul depunerii proiectelor de acte normative la Parlamentul României”.

De asemenea, semnalăm neclaritatea și lipsa de previzibilitate a normei prin folosirea sintagmei „considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare a pensiei de serviciu și ținând cont de vechimea în magistratură utilizată la stabilirea sau după caz, ultima recalculare a drepturilor de pensie”.

Totodată, așa cum a menționat și Consiliul Superior al Magistraturii, semnalăm că textul propus nu are în vedere ipoteza persoanelor care au decizii de pensionare emise, dar nepuse în plată și nici a beneficiarilor pensiilor de serviciu care nu au o vechime de cel puțin 12 luni în funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, pentru care nu este prevăzută modalitatea în care se va face recalcularea pensiilor.

8. Cu privire la art. IV-VIII, prin care se intervine asupra unor dispoziții din mai multe acte normative, semnalăm că soluțiile preconizate referitoare la cuantumul micșorat al pensiei, față de cel prevăzut în prezent, care se vor aplica începând cu intrarea în vigoare a legii sunt susceptibile să aducă atingere principiului nediscriminării, al securității juridice și al așteptării legitime, argumentele prezentate cu privire la categoriile de personal vizate la art. I și art. II, fiind valabile și în aceste cazuri.

Reiterăm considerentele Curții Constituționale din Decizia nr. 26/2012 și Decizia nr. 56/2014: *„impunerea de reguli și obligații noi fără reglementarea unui termen adecvat care să permită subiectului de drept să răspundă noilor cerințe legislative reprezintă o încălcare a exigențelor constituționale sub aspectul principiului securității juridice și a principiului încrederii legitime care impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice și stabilitatea regulilor instituite prin acestea”.*

9. La art. IV-IX, pentru asigurarea previzibilității normelor, astfel încât să nu apară dificultăți în interpretarea și aplicarea diferitelor dispoziții din domeniul pensiilor de serviciu, precum și pentru aplicarea unui tratament nediscriminatoriu tuturor categoriilor de beneficiari de pensii de serviciu, în privința stabilirii cuantumului net al acestui tip de pensie, date fiind textele propuse la art. I și III din

proiect referitoare la pensia netă, precum și dispozițiile de la art.3 lit. m) din Legea nr. 223/2015 și de la art. IX din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017⁸, la textele asupra cărora se intervine este necesară introducerea/modificarea unor teze prin care să se clarifice aspectul referitor la cuantumul brut și net al pensiei de serviciu.

10. La art. X, semnalăm caracterul incomplet și lipsit de previzibilitate al normei, nemenționându-se de la ce data curge termenul de 60 de zile, în absența identificării exprese a „instituțiilor implicate”, precum și prin folosirea sintagmei imprecise „legislației referitoare la pensiile de serviciu”, fiind necesară respectarea art. 50 alin. (2) și (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

11. Exclusiv din punctul de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, semnalăm următoarele:

11.1. La **titlu**, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă cuprinse la art. 41 alin. (5) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este necesară precizarea expresă a actelor normative asupra cărora se intervine, cu atât mai mult cu cât mai există un act normativ cu același titlu, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu.

11.2. După titlu este necesară introducerea **formulei introductive**.

11.3. Dispozițiile de modificare și completare se vor redacta după modelele:

„Articolul ... se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„La articolul ..., alineatul/alineatele ... se modifică și va/vor avea următorul cuprins:”;

„La articolul ..., litera/literele ...) se modifică și va/vor avea următorul cuprins:”;

„La articolul ... alineatul (...), litera/literele ...)/...)-...) se modifică și va/vor avea următorul cuprins:”;

„La articolul ..., partea introductivă a alineatului (...) se modifică și va avea următorul cuprins:”;

⁸ privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu

„După articolul ... se introduce un nou articol, art. ..., cu următorul cuprins:”;

„La articolul ..., după alineatul (...) se introduce un nou alineat, alin. (...), cu următorul cuprins:”;

„La articolul ... alineatul (...), după litera ...) se introduce o nouă literă, lit. (...), cu următorul cuprins:”;

„După articolul ... se introduce un nou capitol, Capitolul ..., alcătuit din art. ...-, cu următorul cuprins:”.

Precizăm că atunci când în partea introductivă a unui articol cuprinzând intervenții legislative este menționată doar operațiunea de modificare, din cuprinsul părților dispozitive ale punctelor de modificare se va elimina verbul „se modifică”- a se vedea art. IV- IX.

11.4. La partea dispozitivă a art. VI, după datele de identificare ale editorialului oficial, pentru evidențierea evenimentelor suferite de Legea nr. 216/2015, trebuie introdusă sintagma „cu modificările ulterioare”.

În mod similar se va proceda la **art. IX**, pentru o informare completă asupra Legii nr. 223/2015.

PREȘEDINTE
Florin **ORDACHE**

București
Nr. 1481/28.12.2022

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

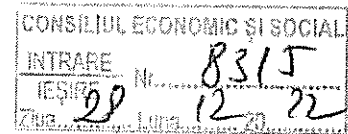
Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

PUNCTE DE VEDERE

referitoare la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu*.

În temeiul art. 6 alin. (7) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 22 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare, în ședința din data de 28.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, părțile reprezentate în Plenul Consiliului Economic și Social și-au exprimat următoarele **puncte de vedere**:

- reprezentanții părții patronale și reprezentanții asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale ale societății civile au votat pentru avizarea **FAVORABILĂ** a proiectului de act normativ, cu următoarele observații:
 - expunerea de motive nu conține argumentele pertinente pentru care se decide continuarea de către statul român a plății acestor pensii de serviciu și nu se respectă principiul pe baza căruia se plătesc astăzi, în România, pensiile, și anume **principiul contributivității**;

- sunt aduse argumente doar pentru pensia magistraților, și nu și pentru celelalte șase categorii. Conform Planului Național de Redresare și Reziliență, acestea vor fi reformate pe baza unor soluții care să vizeze corectarea inechităților dintre beneficiarii acestor categorii de pensii și beneficiarii din sistemul public de pensii, din punct de vedere contributivității, luând în considerare și jurisprudența Curții Constituționale;
- în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a României a stabilit în mod constant că pensia de serviciu a magistraților reprezintă o compensație a absenței unor drepturi fundamentale, cum sunt drepturile exclusiv politice (dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților, Senat, în funcția de Președinte al României ori în organele administrației locale, precum și dreptul de a fi aleși în Parlamentul European) și drepturile social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum și a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pe parcursul întregii cariere profesionale;
- regimul incompatibilităților este reglementat în sfera mai multor categorii profesionale. Polițistului îi este interzis:
 - a) să facă parte din partide, formațiuni sau organizații politice ori să desfășoare propagandă în favoarea acestora;
 - b) să exprime opinii sau preferințe politice la locul de muncă sau în public;
 - c) să candideze pentru autoritățile administrației publice locale, Parlamentul României și pentru funcția de Președinte al României;
 - d) să exprime în public opinii contrare intereselor României;
 - e) să declare sau să participe la greve, precum și la mitinguri, demonstrații, procesiuni sau orice alte întruniri cu caracter politic;
 - f) să adere la secte, organizații religioase sau la alte organizații interzise de lege;
 - g) să efectueze, direct sau prin persoane interpuse, activități de comerț ori să participe la administrarea sau conducerea unor societăți comerciale, cu excepția calității de acționar;
 - h) să exercite activități cu scop lucrativ de natură să lezeze onoarea și demnitatea polițistului sau a instituției din care face parte;
 - i) să dețină orice altă funcție publică sau privată pentru care este retribuit, cu excepția funcțiilor didactice din cadrul instituțiilor de învățământ.

În ceea ce privește funcționarii publici:

- a) calitatea de funcționar public este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții publice sau calități decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică.
- b) funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate, după cum urmează:
 - 1) în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;
 - 2) în cadrul cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale;
 - 3) în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;
 - 4) în calitate de membru al unui grup de interes economic.

După cum se poate observa, regimul incompatibilităților este același pentru majoritatea categoriilor care au raport de serviciu sau contract în relație directă cu instituțiile statului, astfel, sectoarele profesionale cu regim profesional de securitate socială trebuie definite transparent și argumentat cu evitarea opacității și tratamentului preferențial;

- acest act european creează cadrul legal la nivelul Uniunii Europene pentru ca statele membre, în considerarea locului și a rolului unui anumit sector profesional, să stabilească pentru acesta un regim profesional de securitate socială, cu respectarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei. Tocmai principiul egalității nu este respectat, prin proiectul de act normativ de față fiind continuat tratamentul discriminatoriu și abuziv.
- reprezentanții părții sindicale au votat pentru avizarea **NEFAVORABILĂ** a proiectului de act normativ, cu următoarea **motivare**:
- grefierii beneficiază de dreptul de pensie de serviciu, nu de pensie specială, fiind vorba practic de o pensie ocupațională, după cum este denumită în Uniunea Europeană, ca și compensare a zecilor de ani în care și-au desfășurat activitatea în slujba justiției, într-un regim strict de interdicții și incompatibilități pe care alte categorii profesionale nu îl au, regim similar cu al magistraților;
 - dreptul la pensie de serviciu al grefierilor a fost reglementat prin lege, care impune îndeplinirea cumulativă a două condiții pentru a beneficia de acest drept, respectiv o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate și împlinirea vârstei de 60 de ani, cerințe care nu sunt impuse niciunei alte categorii de personal care beneficiază de pensie de serviciu;

- este necesar a se vedea astfel prevederile art. 68⁵ alin. (1) din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate și conex din instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea, potrivit cărora „Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea (...) cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu,(...)”:
- rațiunea acordării acestui drept este necesară, justificată și legală, pensia de serviciu pentru grefieri a fost acordată ca o compensare pentru restrângerea unor drepturi și libertăți și instituirea unor interdicții și incompatibilități prin statutul special care reglementează această categorie de personal, direct proporțional cu activitățile specifice funcției – personalul auxiliar de specialitate participă efectiv la înfăptuirea actului de justiție alături de magistrați;
- potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 567/2004 *„În înfăptuirea actului de justiție, munca personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești constituie un sprijin pentru judecători și procurori, competența acestei categorii de personal și îndeplinirea corectă a sarcinilor care îi revin jucând un rol important în buna desfășurare a întregii activități a instanțelor judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea”*;
- Curtea Constituțională a României a statuat deja că *„pensiile de serviciu se bucură de un regim juridic diferit în raport de pensiile speciale acordate în regimul public de pensii”*, tocmai din cauza interdicțiilor și incompatibilităților impuse de lege magistraților, care sunt identice și pentru personalul auxiliar de specialitate din instanțe și parchete. Or, modificarea acestui drept poate avea consecințe negative asupra tuturor cetățenilor care ajung să fie justițiabili, calitatea actului de justiție poate avea de suferit, întrucât o atare modificare legislativă este de natură să afecteze siguranța activității desfășurate în sistemul de justiție prin atingerea adusă garanțiilor sociale recunoscute personalului din justiție, fără de care activitatea “autorității judecătorești” nu poate fi organizată și desfășurată;
- speranța de viață sănătoasă în România este de 59 de ani și șase sau opt luni, iar din datele statistice furnizate de către Casa Națională de Pensii Publice, rezultă că vârsta medie de pensionare a grefierilor este de 60 ani și 9 luni.
- din evidențele Casei Naționale de Pensii Publice, numărul fizic de pensionari din categoria personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor

judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, beneficiari ai Legii nr. 567/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 130/2015, este de 1724 grefieri la finele anului 2021. Este o scădere de la an la an a numărului de grefieri beneficiari ai pensiei de serviciu, respectiv o scădere cu 59 persoane în anul 2021 față de anul 2020 și cu 76 persoane față de anul 2019;

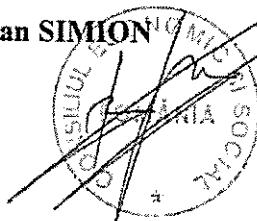
- în cazul grefierilor, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, cuantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare decât media venitului net corespunzător venitului brut care a constituit baza de calcul al pensiei de serviciu, respectiv al indemnizației pentru limită de vârstă. Prin urmare, pensiile de serviciu ale grefierilor sunt deja plafonate la ultimul salariu net în plată și nu sunt calculate în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate;
- din date statistice oficial furnizate de către Casa Națională de Pensii Publice, pensia medie a unui grefier este de 4.839 lei, din care 2.474 lei este pe contributivitate, iar 2.655 lei este suportată din bugetul de stat. În condițiile în care PIB-ul României în anul 2021 a fost de 240 miliarde euro, cuantumul total al pensiilor de serviciu plătite grefierilor din bugetul de stat reprezintă doar 0,0046 din PIB-ul României;
- în acest context normativ, este evident că o nouă modificare a pensiei de serviciu ar contraveni flagrant cu principiului predictibilității cadrului normativ și privează categoria profesională a grefierilor de o minimă stabilitate financiară pe termen scurt și mediu, atât în viața activă, cât și după pensionare;
- o lipsire de conținut a legilor adoptate va avea drept consecință plecarea forței de muncă din țară. Ca atare, este inacceptabilă atât creșterea stagiului minim de cotizare pentru ieșirea la pensie, cât și creșterea vârstei de pensionare, necesare realizării jalonului din Planul Național de Redresare și Reziliență, jalon asumat doar de România. În consecință, nu este oportună modificarea Legilor Statut, și nici o modificare ulterioară a Legii nr. 195/2020 privind Statutul Personalului Feroviar, mai ales în condițiile în care personalul feroviar din activitățile specifice siguranței circulației feroviare, au deja stagiile complete de cotizare; în plus, aceștia se confruntă și cu diverse situații legate de sănătate, de degradarea condițiilor de muncă, fiind în permanență sub riscul declarării drept inapți pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu, la respectivul loc de muncă. Astfel, este necesară urgentarea constituirii

grupului de lucru interministerial între Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, pentru elaborarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind metodologia de aplicare a Legii nr. 195/2020 privind Statutul Personalului Feroviar, cu aplicabilitate de la 1 iulie 2022, ținând cont de faptul că legea trebuia să intre în vigoare la 1 ianuarie 2022 – după două prorogări succesive;

- este necesară renunțarea la art. IX și respectarea prevederilor Tratatului de aderare la NATO în ceea ce privește salarizarea și pensiile militarilor și polițiștilor (SAOPSN), din următoarele considerente:
 - din punct de vedere constituțional, Ministrul Finanțelor Publice și Ministrul Muncii nu au drept de inițiativă legislativă asupra pensiilor rezerviștilor deoarece aceștia nu au avut dreptul la contracte de muncă normată la 8 ore (art. 42 din Constituție) încheind cu angajatorul (statul) contracte de prestare a activității de militar/polițist la ordin 24 h/ 24 h;
 - toate contribuțiile din brut și net ale rezerviștilor, inclusiv pentru pensii s-au dus direct la Bugetul de Stat și nu la Bugetul de Asigurări Sociale. Pe cale de consecință, pensiile militare nefiind plătite de Casa Națională de Pensii din bugetul amintit, ci de casele sectoriale din bugetele Ministerelor din Sistemul de Apărare Ordine Publică și Securitate Națională (SAOPSN) nu au ce căuta în PNRR și în calculul privind pragul de 9,4 %;
 - soldele și soldele de rezerviști (pensiile) sunt stabilite ținând cont de compensarea riscului pierderii vieții, de renunțarea la drepturile civile (dreptul de a fi ales, libera deplasare, libera comunicare etc.) și a pedepselor diferite de civili în cazul de neexecutare a obligațiilor de serviciu arest la pace și glonțul la război;
 - așa cum a specificat și Banca Mondială, nicio pensie militară nu depășește salariul avut, acestea fiind deja calculate astfel încât să nu depășească 85% din cuantumul soldei funcției de bază, indicele de calcul nefiind 80%, ci de 65%;
 - în calculul pensiei militare sunt introduse deja, fără bază legală, pensia privată (contribuția din net la Pilonul doi) și Ordinul Meritul Militar. În plus, grupele de muncă au dispărut din cauza plafonului scăzut și a faptului că tot ceea ce trece de 35 ani vechime nu se mai cuantifică în bani;
 - toate meseriile din viața civilă, de la muncitor de înaltă calificare, la medic, inginer, profesor și pilot, se practică și în uniformă, astfel că

militarul/polițistul practică două meserii în același timp, 24 h/ 24 h, dar este plătit pentru una singură, respectiv aceea de militar/polițist;
- este necesar ca vârsta de pensionare să rămână la 60 de ani, cu posibilitate de reducere pe grupe până la 13 ani.

Președinte,
Bogdan SIMION

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul Independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

AVIZ

referitor la proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu

În urma examinării proiectului de Lege privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, transmis spre avizare de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale,

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii,

În baza Hotărârii nr. 187 din 22 decembrie 2022 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii:

Avizează favorabil proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, în ceea ce privește propunerile de modificare și completare a Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu observațiile ce vor fi prezentate în cele ce urmează.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că proiectul de lege transmis spre avizare de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale reprezintă un instrument legislativ apt să contribuie la asigurarea stabilității în magistratură și înlăturarea inechităților din sistemul judiciar.

Reglementarea propusă va contribui la consolidarea principiului constituțional al independenței justiției, proiectul de lege răspunzând exigențelor pe care importante documente internaționale le exprimă în mod direct cu privire la drepturile magistraților, în considerarea importanței rolului acestora în apărarea statului de drept.

Astfel, „Principiile fundamentale privind independența magistraturii”, adoptate de cel de-al VII-lea Congres al Națiunilor Unite pentru prevenirea crimei și tratamentul delincvenților (Milano, 26 august – 6 septembrie 1985) și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluțiile nr. 40/32 din 29 noiembrie 1985 și nr. 40/146 din 13 decembrie 1985, prevăd în

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

mod expres, prin art. 11, că *„durata mandatului judecătorilor, independența acestora, siguranța lor, remunerația corespunzătoare, condițiile de muncă, pensiile și vârsta de pensionare sunt în mod adecvat garantate prin lege”.*

De asemenea, în mod asemănător Recomandarea nr. R (94)12 cu privire la independența, eficacitatea și rolul judecătorilor, adoptată la 13 octombrie 1994 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European, a stabilit, printre alte măsuri pe care statele membre urmează să le adopte și pe aceea *„de a veghea ca statutul și remunerația judecătorilor să fie pe măsura demnității profesiei lor și a responsabilităților pe care și le asumă”,* subliniată fiind importanța independenței judecătorilor în scopul întăririi preeminenței dreptului în statele democratice.

Totodată, art. 6.4 din Carta Europeană privind statutul judecătorilor prevede că magistrații au dreptul la *„plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea jurisdicțională”.*

Astfel, pensia de serviciu a fost instituită pentru a încuraja stabilitatea în serviciu și formarea unei cariere în magistratură, în acest scop fiind reglementate o pensie cât mai apropiată de indemnizația avută în timpul activității, cât și condiții specifice de pensionare.

Totodată, proiectul de lege este în acord cu jurisprudența constantă a instanței de contencios constituțional vizând regimul juridic al pensiilor judecătorilor și procurorilor.

Faptul că statutul magistratului impune acordarea pensiei de serviciu și a remunerației adecvate ca o componentă a independenței justiției, garanție a statului de drept, a fost consacrat și la nivel național, în jurisprudența constantă a Curții Constituționale a României (a se vedea Decizia nr. 20 din 2 februarie 2000, Decizia nr. 433 din 29 octombrie 2013, Decizia nr. 501 din 30 iunie 2015, Decizia nr. 45 din 30 ianuarie 2018, Decizia nr. 574 din 20 septembrie 2018, Decizia nr. 153 din 6 mai 2020).

În acest sens, instanța de contencios constituțional a stabilit fără echivoc că independența justiției, ca garanție constituțională, include securitatea financiară a magistraților, care presupune și asigurarea unor garanții sociale, precum pensia de serviciu.

În Decizia nr. 900/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1274 din 22.12.2020, Curtea Constituțională *„a fixat reperele de natură constituțională în materia pensiei de serviciu a magistraților, limitând marja de apreciere a legiuitorului în procesul de legiferare: principiul independenței justiției, corolar al principiului statului de drept, este garantat, la nivel constituțional, de statutul magistraților, dezvoltat prin lege organică, care cuprinde o serie de incompatibilități și interdicții, precum și responsabilitățile și riscurile pe care le implică exercitarea acestei profesii, și impune acordarea pensiei de serviciu acestei categorii profesionale. Așa fiind,*

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

orice reglementare referitoare la salarizarea și stabilirea pensiilor magistraților trebuie să respecte cele două principii, al independenței justiției și al statului de drept, cadrul constituțional actual fundamentând securitatea financiară a magistraților.”

Astfel cum a reiterat Curtea în decizia anterioară, „reglementarea regimului juridic al pensiilor de serviciu într-un mod diferit decât cel propriu sistemului general al asigurărilor sociale nu constituie o discriminare în sensul art.16 alin.(1) din Constituție”. Totodată, a subliniat că pensia de serviciu „a fost instituită în vederea stimulării stabilității în serviciu și formării unei cariere în magistratură” și că „la acordarea acestui beneficiu, legiuitorul a avut în vedere importanța pentru societate a activității desfășurate de această categorie socioprofesională, activitate caracterizată printr-un înalt grad de complexitate și răspundere, precum și de incompatibilități și interdicții specifice”.

De asemenea, în Decizia nr. 873/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28.06.20, analizând statutul constituțional și legal al judecătorilor, al procurorilor, al magistraților-asistenți și al judecătorilor Curții Constituționale, Curtea a reținut că „atât independența justiției - componenta instituțională (conceptul «independenței judecătorilor» nereferindu-se exclusiv la judecători, ci acoperind sistemul judiciar în întregime), cât și independența judecătorului – componenta individuală, implică existența mai multor garanții, cum ar fi: statutul magistraților (condițiile de acces, procedura de numire, garanții solide care să asigure transparența procedurilor prin care sunt numiți magistrații, promovarea și transferul, suspendarea și încetarea funcției), stabilitatea sau inamovibilitatea acestora, garanțiile financiare, independența administrativă a magistraților, precum și independența puterii judecătorești față de celelalte puteri în stat. Pe de altă parte, independența justiției include securitatea financiară a magistraților, care presupune și asigurarea unei garanții sociale, cum este pensia de serviciu a magistraților”. În concluzie, Curtea a constatat că „principiul independenței justiției apără pensia de serviciu a magistraților, ca parte integrantă a stabilității financiare a acestora, în aceeași măsură cu care apără celelalte garanții ale acestui principiu”. Curtea a concluzionat că „statutul constituțional al magistraților - statut dezvoltat prin lege organică și care cuprinde o serie de incompatibilități și interdicții, precum și responsabilitățile și riscurile pe care le implică exercitarea acestor profesii - impune acordarea pensiei de serviciu ca o componentă a independenței justiției, garanție a statului de drept, prevăzut de art.1 alin.(3) din Legea fundamentală”.

În același timp, reglementarea propusă prin proiectul de act normativ, vizând stabilirea bazei de calcul prin raportare la veniturile aferente oricăror 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

activitate înainte de pensionare, contribuie la înlăturarea inechităților din sistem, asigurând o modalitate de calcul flexibilă a pensiei de serviciu, care să valorifice beneficiile rezultând din exercitarea în decursul carierei a unor funcții cu salarizare superioară, fără să condiționeze această exercitare chiar la data pensionării.

Din această perspectivă, reglementarea anterioară a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a generat situații inechitabile, în care exercitarea la data pensionării, chiar și pentru o perioadă foarte scurtă, a unei funcții de conducere, a condus la stabilirea unei pensii calculate în funcție de veniturile salariale superioare aferente acestei funcții, în timp ce alți magistrați, care au exercitat chiar și mai multe mandate întregi în funcții de conducere, nu au beneficiat de o pensie stabilită prin raportare la veniturile corespunzătoare acestor funcții, întrucât la data pensionării nu le mai exercitau.

În egală măsură, reglementarea propusă contribuie și la stimularea judecătorilor și procurorilor pentru a participa la procedurile de numire în funcțiile de conducere, cunoscută fiind reticența manifestată de magistrați în a accesa astfel de proceduri. Se asigură, astfel, premisele pentru optimizarea managementului instanțelor și parchetelor, în scopul realizării unui act de justiție de calitate în beneficiul cetățeanului.

Totodată, propunerea vizând actualizarea pensiilor de serviciu raportat la indemnizațiile judecătorilor și procurorilor în activitate, în condiții identice de vechime, funcție și grad profesional, respectă cerințele decurgând din statutul magistraților, așa cum au fost conturate inclusiv prin documentele internaționale menționate mai sus și reiterate de Curtea Constituțională, referitoare la plata unei pensii cât mai apropiate de indemnizația avută de un magistrat în activitate.

Sub un alt aspect, la elaborarea proiectului de lege a fost avută în vedere jurisprudența Curții Constituționale și în ceea ce privește dispozițiile propuse la art. III, vizând recalcularea pensiilor de serviciu aflate în plată.

În acest sens, Plenul constată că prin Decizia nr. 747/2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 21.01.2021, Curtea Constituțională a reținut că „în conceptul de *„drepturi câștigate” pot intra doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări. Prin urmare, numai dacă legiuitorul ar fi intervenit asupra acestor prestații deja încasate s-ar fi încălcat dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție.”*

De asemenea, prin Decizia nr. 871/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28.06.2010, Curtea a reținut următoarele: „Conformându-se dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, textele de lege criticate afectează pensiile speciale doar pe viitor, și numai în

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnel nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

*ceea ce privește quantumul acestora. Celelalte condiții privind acordarea acestora, respectiv stagiul efectiv de activitate în acea profesie și vârsta eligibilă nu sunt afectate de noile reglementări. De asemenea, Legea privind instituirea unor măsuri în domeniul pensiilor nu se răsfrânge asupra prestațiilor deja obținute anterior intrării sale în vigoare, care constituie *facta praeterita*.”*

Totodată, prin Deciziile nr. 1284/2011 și nr. 1285/2011, Curtea a reținut următoarele: „Dispozițiile legale criticate nu impietează cu nimic asupra calității de pensionar dobândită în temeiul reglementărilor legale în vigoare la momentul emiterii deciziei de pensionare. Astfel, această decizie este o faptă constitutivă a unei situații juridice realizate înainte de o eventuală intrare în vigoare a prevederilor criticate. Rezultă că, sub aspectul quantumului pensiei, efectele acestei decizii de pensionare rămân câștigate pe toată perioada cuprinsă între emiterea deciziei de pensionare și momentul la care va intra în vigoare prezenta lege. Dacă prezenta lege ar fi diminuat sau crescut quantumul pensiei aflate în plată pe perioada menționată, aceasta cu siguranță ar fi fost retroactivă, încălcând art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât ar fi desființat o *facta praeterita*.”

Prin urmare, ceea ce se subsumează, în mod evident, conceptului de *facta praeterita* este dobândirea calității de pensionar. Însă, cu privire la drepturile rezultate în urma obținerii calității menționate, se observă că acestea se constituie în veritabile efecte rezultante ale actului de pensionare, ceea ce nu înseamnă că actul de pensionare determină a priori și ad aeternam quantumul pensiei/drepturilor aflate în plată. Astfel, prestațiile de asigurări sociale, subsecvente actului de pensionare, nu pot fi considerate ab initio ca fiind *facta praeterita*. Ele devin *facta praeterita* pe măsura curgerii timpului. Însă quantumul pensiei la care este îndrituit pensionarul pentru perioada ce urmează unei luni încheiate este mai degrabă un efect viitor al raporturilor juridice trecute – *facta futura*, întrucât raportul juridic trecut, în speța de față, se constituie chiar în dobândirea calității de pensionar și toate prestațiile succesive lunare sub forma pensiei sunt *facta futura*, care, pe măsura trecerii timpului, devin *facta praeterita*.”

Prin urmare, reglementarea propusă privind recalcularea pensiilor de serviciu aflate în plată este în mod indubitabil conformă exigențelor ce rezultă atât din jurisprudența constantă a instanței de contencios constituțional, cât și din practica Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, în *Cauza Frimu împotriva României*, în care reclamanta a invocat, printre altele, faptul că prin reglementarea care a dus la diminuarea pensiei sale în plată s-a adus atingere principiului securității juridice, s-a reținut că „dacă art. 1 din Protocolul nr. 1 garantează plata prestațiilor sociale pentru persoanele care au plătit contribuții la o casă de asigurări, acesta nu ar putea fi interpretat ca dând dreptul la o pensie de o valoare determinată.” Totodată, Curtea a constatat și faptul că „reforma sistemelor de pensii nu a avut efect retroactiv și nu a adus atingere

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

drepturilor la prestații sociale dobândite în temeiul contribuțiilor plătite în timpul anilor de activitate”.

Mai mult, Plenul reține că reglementarea propusă la art. III din proiect răspunde necesității de a se evita instituirea oricărei discriminări între beneficiarii pensiei de serviciu aflată în plată la data intrării în vigoare a noii legi și judecătorii și procurorii care vor beneficia de pensie de serviciu după data intrării în vigoare a acesteia.

În lipsa unei astfel de reglementări s-ar crea două categorii de magistrați, care ar beneficia de cwantumuri diferite ale pensiei de serviciu, în funcție de legea în vigoare la momentul pensionării, deși aceștia îndeplinesc aceleași condiții de vechime, funcție și grad, iar statutul și protecția lor constituțională sunt identice.

În plus, prin faptul că limitează cwantumul pensiei în plată la media veniturilor nete, proiectul reconstituie reperele firești ce au caracterizat cwantumul pensiei de serviciu înainte de modificările operate la nivelul legislației fiscale, care au condus la un cwantum net al pensiei de serviciu superior cwantumului net al indemnizației unui magistrat în activitate. Or, este în afara oricărei rațiuni ca o persoană să beneficieze de o pensie de serviciu mai mare decât veniturile pe care le-ar obține dacă ar exercita efectiv activitatea în considerarea căreia primește pensia.

În egală măsură, trebuie subliniat că lipsa unei astfel de norme tranzitorii vizând recalcularea pensiilor de serviciu în plată ar avea drept efect direct creșterea considerabilă a numărului judecătorilor și procurorilor care vor solicita eliberarea din funcție prin pensionare, până la momentul intrării în vigoare a noii legii.

Este lesne de constatat situația dificilă cu care s-ar confrunta instanțele și parchetele în ipoteza pensionării imediate a unui număr mare de magistrați și, în special, situația dramatică a instanței supreme la care cei mai mulți dintre judecători îndeplinesc la acest moment condițiile de pensionare.

O astfel de perspectivă ar conduce la un veritabil blocaj în activitatea judiciară, prin depopularea instituțiilor judiciare, cu consecințe care vor greva pentru mulți ani instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea și, astfel, vor afecta grav dreptul cetățeanului la un proces echitabil, inclusiv în componenta referitoare la accesul la instanță, actul de justiție devenind iluzoriu.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

Pe de altă parte, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că unele dintre soluțiile normative propuse prin proiect pot fi îmbunătățite, sens în care formulează următoarele propuneri:

1. Sub aspectul condiției de vechime ce trebuie îndeplinită pentru a putea beneficia de pensia de serviciu, Plenul reține că, în conformitate cu prevederile art. 63 alin. (1) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, *„pot fi numiți în magistratură, pe bază de concurs, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 5 alin. (3), foștii judecători și procurori care și-au încetat activitatea din motive neimputabile, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, avocații, notarii publici, asistenții judiciari, consilierii juridici, executorii judecătorești cu studii superioare juridice, personalul de probațiune cu studii superioare juridice, ofițerii de poliție judiciară cu studii superioare juridice, grefierii cu studii superioare juridice, persoanele care au îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, ministerelor, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi sau al Consiliului Legislativ, în Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române și Institutul Român pentru Drepturile Omului, cadrele didactice din învățământul juridic superior acreditat, precum și magistrații-asistenți, cu o vechime în specialitate de cel puțin 5 ani.”*

Reținând că intrarea în profesie în această modalitate este condiționată, printre altele, de o vechime în specialitate de cel puțin 5 ani în funcțiile anterior menționate, pentru respectarea principiului simetriei juridice și a principiului egalității și nediscriminării, această perioadă ar trebui luată în considerare și la momentul eliberării din funcție prin pensionare.

Prin urmare, la calculul vechimii de 25 de ani necesară pentru a beneficia de pensia de serviciu ar trebui să se ia în considerare și o perioadă de cel mult 5 ani în care judecătorii, procurorii, judecătorii de la Curtea Constituțională, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor au îndeplinit funcțiile expres enumerate în cuprinsul art. 63 alin. (1) din lege.

Într-o astfel de reglementare, vechimea minimă necesară pentru admiterea în profesie va putea fi valorificată și la momentul pensionării, iar acest fapt va contribui și la încurajarea practicienilor dreptului de a participa la concursul de admitere în magistratură. În acest mod, sunt asigurate premisele pentru ocuparea posturilor vacante din instanțe și parchete, situație care va avea un impact considerabil în planul optimizării eficienței și calității actului de justiție.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

În mod corelativ, trebuie eliminate prevederile art. II din proiect întrucât, pe de o parte, prin propunerea formulată de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii se asigură aceeași finalitate, iar, pe de altă parte, aceste prevederi ar fi utile doar judecătorilor și procurorilor aflați în funcție la data intrării în vigoare a legii preconizate. În schimb, pentru viitorii candidați la funcțiile de judecător și procuror dispozițiile art. II din proiect nu ar avea niciun efect, context în care menținerea acestora nu ar mai putea răspunde scopului optimizării resursei umane din instanțe și parchete.

Pe de altă parte, recunoașterea unei vechimi asimilate doar pentru judecătorii și procurorii în funcție la data intrării în vigoare a noii legi ar conduce la o situație discriminatorie pentru viitorii magistrați cărora, sub imperiul art. II din proiect, nu le-ar fi recunoscută și o perioadă de vechime asimilată, ca vechime utilă pentru pensionare.

În acest sens, Plenul apreciază că reglementarea propusă pentru alin. (1) al art. 211 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor ar putea fi reformulată prin introducerea unei teze, în sensul că, la calcularea vechimii de 25 de ani se ia în considerare și o perioadă de cel mult 5 ani în care persoana a exercitat funcțiile prevăzute la art. 63 alin. (1) din aceeași lege.

2. Proiectul de lege transmis spre avizare propune abrogarea art. 211 alin. (2) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, care în prezent prevede următoarele: „Pentru fiecare an care depășește vechimea prevăzută la alin. (1), la cuantumul pensiei de serviciu se adaugă câte 1% din baza de calcul, fără a o putea depăși.”

Consiliul Superior al Magistraturii a susținut și în procedura parlamentară de adoptare a Legii privind statutul judecătorilor și procurorilor, pentru încurajarea judecătorilor și procurorilor să rămână în profesie după îndeplinirea condițiilor de pensionare, ca aceste prevederi să fie înlocuite cu o reglementare în materie de salarizare, în conformitate cu care, pentru fiecare an care depășește vechimea de 25 de ani cerută pentru pensionare, indemnizația de încadrare brută lunară a judecătorilor și procurorilor să se majoreze cu 1%.

Un astfel de stimulent ar constitui un element care s-ar integra firesc în sistemul de salarizare a magistraților, care, după cum este cunoscut, beneficiază de o majorare succesivă a indemnizației pe trepte de vechime efectivă în funcție, ultima dintre acestea fiind cea de peste 20 ani. În condițiile reglementării actuale, după împlinirea vechimii de 20 ani un judecător sau procuror în activitate nu mai beneficiază de niciun fel de majorare suplimentară pentru vechimea în funcție, chiar dacă această vechime ar ajunge la 30 ani sau 40 ani.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnel nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

În orice sistem de recompensare pentru munca prestată, beneficiile rezultând din aceasta trebuie să se reflecte în remunerație. Prin urmare, o eventuală eliminare a stimulentului pentru munca prestată după îndeplinirea condiției de vechime necesară pentru pensionare trebuie corelată cu valorificarea acestui beneficiu în cadrul sistemului de salarizare.

În această formulă, scopul reglementării ar fi în mod clar îndreptat către încurajarea judecătorilor și procurorilor pentru a continua activitatea în sistem. Astfel, beneficiile pentru sistemul judiciar ar fi evidente, în condițiile în care este valorificată în continuare experiența profesională a acestor magistrați, al căror nivel de cunoștințe profesionale, maturitate și echilibru este incontestabil.

O astfel de normă ar putea fi stabilită în actul normativ care reglementează salarizarea judecătorilor și procurorilor, motiv pentru care Plenul apreciază utilă completarea Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, cu o dispoziție care să statueze faptul că pentru fiecare an care depășește vechimea necesară pentru pensionare, indemnizația de încadrare brută lunară se majorează cu 1%.

3. Art. III din proiect nu acoperă situația beneficiarilor pensiilor de serviciu care nu au o vechime de cel puțin 12 luni în funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, neputându-se stabili modalitatea în care se va face recalcularea acestor pensii.

În acest context, se impune modificarea alin. (1) al art. III din proiectul de lege, prin introducerea unei teze finale potrivit căreia pentru beneficiarii pensiilor de serviciu care nu au o vechime de cel puțin 12 luni în funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor în activitate, recalcularea se face prin raportare la perioada în care au îndeplinit aceste funcții.

De asemenea, recalcularea trebuie să vizeze toate deciziile de pensionare emise până la intrarea în vigoare a noii legi, indiferent dacă au fost sau nu puse în plată până la acest moment. Excepția deciziilor de pensionare emise, dar nepuse în plată, ar genera, fără nicio justificare, un tratament diferențiat între beneficiarii dreptului la pensia de serviciu.

4. Reținând faptul că proiectul vizează statute profesionale distincte, cu un specific bine determinat, în procedura de adoptare a proiectului de lege transmis spre avizare trebuie respectate

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 187 din 22 decembrie 2022

exigențele impuse atât din punctul de vedere al formei specifice fiecărui domeniu de reglementare, cât și al fondului reglementărilor.

Astfel, în procedura de adoptare trebuie avute în vedere ordinea constituțională de sesizare a celor două Camere și regulile aplicabile dezbaterilor parlamentare pentru fiecare domeniu de reglementare, așa cum a stabilit instanța de contencios constituțional prin Decizia nr. 153/2020 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 10.06.2020.

Judecător Marian BUDA
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 10 din 10